

הפמבחה

לחיות באור הפרשה

עם תורה דעתיקה
סתימאה דעתיקה
לאתגליא לעתידי-לבא
י"ל בעז"ה ע"י "מכון אור האורות"
רבינו נחמן מברסלב זיע"א

B48148@gmail.com

ל'לקוטי-מוהר"ן' על התורה ומועדיה

גליון 69

פרשת קרח תש"ב

"ויקה קרח בן יצהר בן קהת בן לוי" (במדבר טז, א)

א. לקוטי-הלכות, נטילת-ידיים לסעודה ו, סה-סו-סז-סח-סט (עפ"י ליקו"מ ח"ב ז, 'פי מרחקם ונהגם') - וזה בחינת (במדבר טז, א): "ויקה קרח", "ואתפלג קרח" (תרגום אונקלוס) - שחלק בין בחינת: "איה מקום כבודו" (קדשת מוסף שבת; תקוני-זוהר), לבחינת: "מלא כל הארץ כבודו" (ישעיה ו, ג). פי עקר תקון כל המצוות ועבודת ישראל, הוא לכלל ולקשר העולמות יחד.

[עליון בפתחון ותחתון בעליון - שיהיה ה'בן' כלול מבחינת 'תלמיד', וכן ה'תלמיד' יהיה כלול מבחינת 'בן' - כדי שיהיה להם 'יראה'. פי ה'בן', שהשגתו בחינת "מה", "מה חמית" וכו', אם-כן לא יהיה לו 'יראה' כלל, מאחר שאינו רואה כלל כבודו ותברך, על-כן צריך להראותו קצת מההשגה של בחינת ה'תלמיד', בחינת "מלא כל הארץ כבודו" - כדי שיהיה לו 'יראה'. - וכן ה'תלמיד' שהשגתו בחינת: "מלא כל הארץ כבודו", צריך להראות לו קצת מההשגה של בחינת ה'בן', דהיינו: בחינת "מה" - כדי שלא יתבטל במציאות, ויהיה לו 'יראה'].

אבל אסור לכנס בזה הדעת בקשיות ותרוצים שהם למעלה משכלו, רק לבטל דעתו נגד אבותינו, ונגד הצדיקי-אמת הממשיכין זה הדעת בכל דור ודור, להודיע לבני-האדם כי "מלא כל הארץ כבודו", ולכלל בבחינת "מה".

ו'קרח' מחמת גפותו פגם בזה מאד, ונכנס בקשיות שהם למעלה משכלו, עד שפפר בעקר, על-ידי שעשה פרוד בין בחינת מ"ה לבחינת 'מלא'. וכל-זה היה מחמת גפותו, "שקנא עצמו ב'נשיאות אליצפן'" (במדבר-רבה יח, ב), ורדף את הכבוד. ובזה פגם בכבוד השם-יתברך אשר

כל הארץ מלא כבודו. וצריך כל אדם לבטל כבודו בנגד כבוד המקום ולמעט בכבוד עצמו ולהרבות בכבוד המקום וכו' (לקוטי-מוהר"ן ח"א ו), ו'קרח' פגם בזה מאד, עד שפפר בעקר. ועל-כן אמר אז 'משה ואהרן' (במדבר טז, יא): "מה הוא" - 'מ"ה' ד'יקא.

ועל-כן חלק על צינית, ועקר על 'תכלת' שבצינית (במדבר-רבה יח, ג) - פי 'תכלת' הוא 'חבור שחר ולבן' כמובא (זהר בראשית נא: לקוטי-מוהר"ן ח"א יח, ז), בחינת כלליות ה'נ"ל'. 'שחר' בחינת 'חשד', בחינת 'עמק המשגג', בחינת 'אי"ה', בחינת (הקדמת-הזוהר א): "מה חמית" וכו'. 'לבן' בחינת 'התגלות', בחינת: "מלא כל הארץ כבודו" - שצריכין לכללם יחד - וקרח פגם בזה פנ"ל.

ועל-כן מסר לו 'עבודת הקטרת'. ואמר לו: "שפס-הפנות נתון בתוכו שבו נשרפו נדב ואביהוא" (במדבר-רבה יח, ח), פי כל הקרבנות הם בחינת כלליות ה'נ"ל', אבל "אין לה חביב מן הקטרת" (שם), שעקר ההתקשרות על-ידו. ועל-כן נקרא 'קטרת' לשון 'קשר', פי 'קטרת' יורד למטה למטה מאד, להעלות מעמקי עמקי הקלפות וכו'.

וזה בחינת מה שאמרו רז"ל (במדבר-רבה יח, ח): "שקרח עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל ובניו, וב"ד משמרות" וכו'. היינו: פי על-ידי-זה טעה והתלבש היצרי-הרע אצלו במצוות כדברו (כמו שמבאר בלקוטי-מוהר"ן ח"א סימן א). פי סבר שפכוד השם-יתברך לגלות "בי מלא כל הארץ כבודו", ראוי להיות על ידו, מאחר שזה הכבוד צריכין לגלות מדור לדור (כמבאר

שם בהתורה). שפשביל זה צריכין להשאיר בנים ותלמידים שהם החליפות וכו' בנ"ל.

על-כן סבר, מאחר שהוא רואה שממנו יצאו דורות קדושים של צדיקים כאלו שיגלו כבודו ותפארתו, שהם שמואל וכו' - בודאי מגיע לו כל הגדלה והכבוד של הנשיאות, כי באמת זה הצדיק שצריך להאיר הדעת הקדוש בעולם, בודאי ראוי שיהיה לו כל הכבוד שיבואו כל ישראל אליו לכבודו, כדי שיוכלו לקבל ממנו תורה ודעת על-ידי-יה. 'כי שרש התורה' הוא 'כבוד דקדושה' וכו'.

אבל זה הצדיק שמקבל הכבוד, צריך שיהיה ענו גדול בתכלית בבחינת 'משה', ויהיה בורח מן הכבוד באמת לאמתו, ולא יקבל הכבוד לעצמו, רק למען כבוד השם-יתברך, כדי שיוכל על-ידי-יה להאיר הדעת בעולם מדור לדור. וקרח טעה בזה, שראה שיצאו ממנו דורות צדיקים שיתגלה כבודו ותפארתו על-ידם, וסבר שהדעת הקדוש שלהם לגלות כבודו ותפארתו יהיה נמשך על-ידו. ועל-כן אמר: שראוי לו כל הכבוד, כדי שיוכל להמשיך הדעת מדור לדור בנ"ל.

אבל פגנתו לא היתה לשמים, כי-אם בשביל כבוד עצמו, אבל הוא היה חזק בדעתו ונכנס לאותו חזקה שהוא ימלט, מאחר שראה שלשלת בזאת שיצאו ממנו, שישתלשל ממנו דורות קדושים שימשיכו דעת בזה בעולם.

ועל-ידי-יה נתעה כלי-פה, עד שמרד ב'משה-רבנו' שממנו כל המשכת הדעת הקדוש הזה, וחלק עליו. ואמר (במדבר-רבה י"א, ו): "כלם שמעו מסיני אנכי" וכו' - כאלו 'קבלת-התורה' שהוא עקר המשכת הדעת, ירשו כלם מאבותיהם מעצמם, שלא על-ידי כחו של 'משה-רבנו'.

ובזה טועים הרבה גם בדורות האלו, כאלו התורה הולכת בירשה וכו' וכו'. ואפלו עתה בדורות שאחר 'מתן-תורה', אי-אפשר להמשיך הדעת הקדוש, כי-אם על-ידי גדולי מבחרי הצדיקים שהשם-יתברך שולח בכל דור ודור, וכמו-כן למשביל מכל המעשיות שעברו בישראל בכל דור ודור עד היום הזה.

וקרח פגם בזה מאד מאד, מחמת שצפה שדורות קדושים יצאו ממנו וכו' - על-כן סבר שהוא השיג הדעת, ורצה להבין הכל, ונכנס בקשיות שהם 'למעלה מהזמן', עד שכפר במשה ובתורתו, עד שכפר בעקר.

וזה שאמרו רז"ל (סנהדרין קט: - על במדבר טז, א): "ויקח קרח" - "שעשה קרחה בישראל". ודרשו שם כל

שמות אבותיו הקדושים על קרח לגנאי. וכמו שכתוב שם: "בן יצהר" - "שהרתיח כל העולם בצאריהם". וכן "בן קהת" וכו'. והקשה: "לכתב בן יעקב" שעקב [עצמו לגיהנם]?! - והוא פלא, למה לכתב שם הקדוש של 'יעקב' גם-כן להפכו לגנאי לו?!

אך 'קרח' במחלקתו גרם: שלא די שהדעת של בניו לא יהיה נמשך לבניו על-ידו, כי-אם על-ידי משה ותלמידיו יהושע והזקנים וכו' - אף גם פגם וקרת ועקר עצמו מהדעת-הקדוש של אבותיו הקדושים, שכל הדעת שלהם נהפך אצלו לרעה, בחינת (תענית ז): "לא זכה נעשית לו סם-המות". עד שכל שמותייהם הקדושים שהוא הדעת שכלול בהשם שלהם, הפך הכל על-עצמו לרעה.

ועל-כן הקשה: "ולכתב גם בן יעקב, ויהיה נדרש עליו גם-כן לגנאי"? - כי בודאי פגם גם בשרש הדעת של יעקב, שממנו התחלת יחוס ישראל, שנקראים כלם "בני-ישראל".

והשיב: "יעקב בקש על הדבר (בראשית מט, ו): 'בקחלם אל תחד כבדי' - הינו: שזה היה נפלאות הכח של 'יעקב-אבינו', שהמשיך בזרעו קדשת הדעת הזה, בקדשה חזקה כזאת, שאפלו אם יהיה איזה מזרעו פוגם בדעתו מאד, אף-על-פי-כן לא יהיה נפסק חסו-שלום הדעת מזרעו, כי בכל דור ודור יקומו צדיקים שיאירו דעתו בעולם.

ועל-כן בקש מהשם-יתברך, ופעל: שאפלו כשקרח ירצה לעקר את הכל חסו-שלום, לבטל הדעת הקדוש הזה חסו-שלום - אף-על-פי-כן לא יוכל לפגם בשרש הדעת שלו, שהוא כבוד השם-יתברך, בחינת (בראשית מט, ו): "בקחלם אל תחד כבדי". 'כבדי' דיקא. כי כל שרשי הנפשות הם כבוד השם-יתברך, כי "הכל נברא לכבודו", ויעקב כלול מכל הכבוד שהוא שרש כל הנפשות בני-ישראל שיצאו ממנו וכו'.

ובעצם כחו פעל כלי-פה: שקדשת זרעו לא יפסק לעולם, שכל זרעו עד הסוף, כלם יפירו וידעו את השם-יתברך, וימשיכו הדעת הקדוש מדור לדור לעולם, עד שאפלו אם אחר כמה דורות יהיה נמצא איזה רשע מזרעו שירצה להכרית עצמו משרש הדעת הקדוש הזה, כמו 'קרח' - אף-על-פי-כן לא יוכל לעקר כי-אם את-עצמו. אבל דורותיו שיצאו ממנו, יהיה נשאר בהם נקדת קדשותו, קדשת הדעת הנ"ל, שהוא כבוד השם-יתברך, עד שסוף כל סוף יתגלה גם-כן על-ידי זרעו של זה הרשע והכופר - קדשת כבודו ותפארתו וכו'.

וזה היה כל ענין קרח' - שעלי ידי תאנות כבוד עצמו, הטא מאד ומרד כנגד משה רבנו, שממנו כל המשכת הדעת הקדוש בעולם, לגלות פי מלא כל הארץ כבודו" - עד שכפר בעקר. וכל חזקת טעותו היתה עלי ידי בניו, שראה שלשלת גדולה יוצאת ממנו כנ"ל. ועל ידי זה נתעה מסבא לסבא של שקרים וטעותים, עד שכפר בכל תורת משה, ובקש לעקר את הכל, עד שגרם שעקר את עצמו מפל קדשת אבותיו הקדושים וכו'. ועל כן נדרשו עליו כל שמותם לגנאי וכנ"ל, כי אצלו נהפך הכל לגנאי וכנ"ל.

אבל כפי עצם פגמו היה ראוי, שיהיה נכתב גם כן יעקב, ונדרשו לגנאי עליו, כמו שאמרו רז"ל בגמרא הנ"ל, כי הוא רצה לעקר עצמו מתחלת שרש קדשת ישראל שהוא יעקב אבינו.

אך יעקב בקש על הדבר: "בקהלם אל תחד כבדו" כנ"ל - הינו: שעצם קדשת נקדתו של יעקב, תהיה מסתתרת ומתעלמת אז, ולא יוכל להגיע פגמו לשם, כדי שתוכל הנקדה הקדושה הזאת להתלבש בבניו לעוררם בתשובה, בתוך עצם המחלקת הגדולה הזאת.

וכן היה: שבתוך הרעש הגדול של הבליעה, שבו בתשובה בכחו הזה, "ונתבצר להם מקום בגיהנם" (במדבר יח, ט), עד שמהם יצאו כל השלשלת הגדולה שראה קרח, שהם הדורות הקדושים, שמואל וכו', שגלו אלקותו בעולם. אבל לא בכחו של קרח - כי הוא נאבד מתוך הקהל" (במדבר טז, ג), כי נשאר קרח מכאן ומכאן" (בבא קמא ט:), כי עקר עצמו מאבותיו, וכל שמותם הקדושים נדרשו עליו לגנאי כנ"ל, וגם בניו ודורותיו לא קבלו הדעת הקדוש ממנו, כי אדרבא, הוא הסית גם אותם, עד שגם הם היו בתוך המחלקת בתחלה.

רק שבכח תפלתו של יעקב, סבב השם יתברך שנתעוררו בתשובה, ולא מתו עד שיצאו מהם כל הדורות הקדושים שהלכו בדרך של משה רבנו, והמשיכו הדעת הקדוש של משה רבנו בעולם, לידע ולהאמין בהשם פי מלא כל הארץ כבודו".

וזה שדרשו רבותינו ז"ל שם (סנהדרין ט:): "ויקח קרח" - שעשה קרח בישראל". קרחה ודאי, כמו שדה שיש בו קרחת. שיש תבואה ופרות נפלאים מכאן ומכאן, ובאמצע יש קרחה בלא תבואה ופרות, כמו מדבר שמים. וזהו בחינת קרח' - שאבותיו היו בלם קדושים, ובניו ודורותיו גם כן צדיקים קדושים, והוא נשאר באמצע כמו קרחה, ועל כן נקרא קרח' וכנ"ל. (עירשם עוד בענין: ואימתי יזכר שמו כשהן מתחסיין ועומדים על הדוכן).

אך אחר כל אלה צריך כל אחד לדעת: "שהבחירה הפשית תמיד!" - ואפלו אם יהיה לו אבות צדיקים קדושים ונוראים, ואפלו אם עתידים לצאת ממנו צדיקים, אף על פי כן הוא יש לו בחירה. ואם ייטיב מעשיו, אשרי לו. ואם לאו, אוי לו. מפל שכן כשפומד עליהם לחלק על הצדיק האמת, אוי לו אוי לנפשו, כי הנפש החוטאת היא תמות, ואב לא ישא בעון הבן, ובן לא ישא וכו'" (תוס' יח, ט). וכל זה מוכן מ'מחלקת קרח'.

ב. לקוטי הלכות, גבית חוב מהלקוחות

ואפותיקי ה, מא-מג (עפ"י ליקו"מ ח"ב א, תקעו ממשה) - 'קרח' פגם עלי ידי תאנות ההתנשאות והראשות, שזהו בחינת מנהיגות של שקר, שהתאוה לנשיאות אליצפן" (במדבר יח, ב), מה שלא היה ראוי לזה, ועל ידי זה חלק על משה רבו שכל תקונו וחיותו וקיומו עלידו. ועל כן היה ענשו מדה במדה, שנבלע בתוך הארץ בחייו, וינרד חיים שאולה" (במדבר טז, ג) למדרגה התחתונה של שאול.

כי "קרח היה מנושאי הארון" (במדבר יח, ג), ובכחו של משה רבנו היה זוכה להתאחו בכפאיה כבוד, ולעלות על ידי זה מ'המקום' לבחינת 'למעלה מהמקום', אף על פי שמצד מעשיו לא היה ראוי לזה, אבל גדל כחו של משה היה עצום מאד, עד שהיה יכל לזפות את כל ישראל לזה, וגם קרח היה זוכה לזה, בפרט שהיה מנושאי הארון העדות, שעל ידו דיקא עולים 'למעלה מהמקום', כי "מקום הארון אינו מן המדה" (יומא כא. מגלה י: בבא בתרא ט:), כי הוא 'למעלה מהמקום', ועל כן עמד הארון בבית המקדש על האבן שתיה שהוא נקדת העולם, שדרך שם עולה המקום, למעלה מהמקום.

אבל כליזה היה זוכה קרח, אם היה מפיר את מקומו איך אינו ראוי לזה מצד מעשיו, רק בכחו של משה רבו. והיה צריך לקשר עצמו עם כל ישראל באהבה ושלוש גדול, עד שיחזקו זה את זה שיוכלו להפלל ב'משה רבנו, ובתוך כלל נשמות ישראל, והיה זוכה בכחו של משה, לכלל בבחינת 'למעלה מהמקום', עד שהיה זוכה שהיה 'משה רבנו' מעלה על ידו הרבה נפשות, מאחר שזכה אותו להיות מנושאי הארון, שעל ידי זה מעלין 'למעלה מהמקום'.

אבל 'קרח', מחמת גאיתו ותאנות המנהיגות והנשיאות, "לא הפץ בברכה ותרק ממנו" (תהלים קט, יז) - כי התקנא במשה ואהרן, ואמר שהוא בעצמו יכול לזפות לכל המעלות, עד שהסית והדיח פמה

רְאִשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל נְשִׂיאֵי עֵדָה שִׁיחֲלָקוּ עַל מִשָּׁה, כִּי רָצָה לְהִתְאַחֵז עִמָּהֶם שְׁהֵם רְאִשֵׁי־הַדֹּר לְחַלֵּק עַל מִשָּׁה, מִחֲמַת שִׂידַע שֶׁבַח מִשָּׁה בְּעִצְמוֹ, עַל־יַדֵּי שְׁמֻקְשָׁר עִצְמוֹ עִם רְאִשֵׁי־הַדֹּר וְכוּ'.

וְעַל־כֵּן רָצָה 'קָרַח' לְחַלֵּק רְאִשֵׁי־הַדֹּר מִ'מִּשָּׁה', וְלְחַלֵּק עִלְיוֹ. וּבִאֲמַת הָיְתָה עֵת צָרָה גְדוֹלָה. וְזָהוּ (בַּמִּדְבָּר טז, א): "וַיִּקַּח קָרַח", "וְאֵת־פְּלֹג קָרַח" (תַּרְגוּמוֹ אֲנֹקְלוֹס). "שֶׁלֶקַח עִצְמוֹ לְצַד אֶחָד, לְהִיּוֹת נַחֲלֵק מִתּוֹךְ הָעֵדָה" (רש"י) - שְׁעַל־יַדֵּי־זָה הַחֲלִיק וְהַפְרִיד בֵּין 'הַמְּקוֹם', וּבֵין 'לְמַעַלָּה מִהַמְּקוֹם'.

כִּי רַק 'מִשָּׁה' יָכוֹל בְּכַחוֹ לְקַשֵּׁר עִצְמוֹ עִם 'שְׂרָשֵׁי נִשְׁמוֹת־יִשְׂרָאֵל', עַל־יַדֵּי רְאִשֵׁי־הַדֹּר הָאֲמִתִּיִּם הַפְּלוּלִים בּוֹ וְכוּ'. אֲבָל 'קָרַח וְעֵדָתוֹ' שְׁהֵם בְּחִינַת הַחֲוֹלְקִים וְהַמְתַּנַּגְּדִים עַל הָאֲמַת שֶׁבְּכָל דֹּר, הֵם הַהֶפֶךְ מִכָּל זֶה וְכוּ', כִּי "פָּגְמוֹ בְּבְרִית", כְּמוֹ שְׁאֵמְרוּ חז"ל (בַּמִּדְבָּר־רַבָּה יח, ח): "הֵם חָטְאוּ עַל נַפְשׁוֹתֵם", וּבִפְרָט קָרַח "שֶׁאֲשַׁתּוֹ הִטְעָתוֹ" (שם יח, ד).

וְלֹא דֵי לָהֶם בָּזָה - אֵף גַּם הִתְנַאֵו הַרְבֵּה נֶגַד מִשָּׁה, וְאֵמְרוּ (בַּמִּדְבָּר טז, ג): "כִּי כָל הָעֵדָה כָּלָם קֹדְשִׁים וּבִתּוֹכֵם ה' וּמִדּוּעַ תִּתְנַשְׂאוּ" וְכוּ', כֹּאֲלוֹ מִשָּׁה וְאֶהְרֹן הַפָּצִים חֲסִי־וְשָׁלוֹם בְּכַבוֹד וְהַתְנַשְּׂאוֹת, לְתַאֲוֹתֵם חָלִילָה - כִּי הֵם מִהַפְּכִים מִהֶפֶךְ אֶל הֶפֶךְ. - וְעַל־כֵּן הָיָה מִפְּלִתָם עַל־יַדֵּי 'קָטְרֵת' וְכוּ' וְכוּ'.

וְעַתָּה בּוֹא וְרֵאָה וְהִבֵּן מַה שְּׂאֵבֵד וְהַפְסִיד 'קָרַח וְעֵדָתוֹ' עַל־יַדֵּי 'נְאֻתוֹ', וְעַל־יַדֵּי נִסְיוֹן שֶׁל הַמְּנַהִיגוֹת וְהַנְּשִׂאוֹת - כִּי הוּא טָעָה "מִחֲמַת שֶׁרֵאָה שֶׁ'שְׂמֻאֵל־הַנְּבִיא' וְכָל הַכ"ד מְשֻׁמְרוֹת לוֹיָהּ יֵצְאוּ מִמֶּנּוּ" (בַּמִּדְבָּר־רַבָּה יח, ח), עַל־כֵּן הִתְנַאֵה בְּטָעוֹתָו וּשְׁטוֹתוֹ לְחַלֵּק עַל מִשָּׁה. אֲבָל "עֵינּוֹ הִטְעָתוֹ" (שם).

כִּי־אִם לֹא הָיָה חוֹלֵק עַל 'מִשָּׁה', הָיָה זוֹכֵה לְזָה מִיַּד בֵּיתֵר שֶׁאֵת וְיֵתֵר עֵז, אֲלֵפֵי אֲלֵפִים וְרִבֵּי רִבְבוֹת פְּעָמִים, וְלֹא הָיָה צָרִיךְ לְסַבֵּל צַעַר קָשָׁה וְיָמַר שֶׁל גִּיהֵנָם כְּלִיפֵךְ יָמִים וְשָׁנִים הַרְבֵּה, וְעַתָּה סָבַל מַה שְּׂסַבֵּל אֲלֵפִים שָׁנָה, וְסוּף כָּל סוּף יִהְיֶה עֲלִיתוֹ וְתַקְוֵנוֹ עַל־יַדֵּי מִשָּׁה, כִּי כָּל הַתְקוּן שֶׁל הַלְוִיִּים בְּשִׁיר עַל דּוֹכֵן עַל־יַדֵּי הַנְּסָכִים וְכוּ' - הַכָּל בְּכַחוֹ שֶׁל 'מִשָּׁה', שֶׁהוּא תְקוּן לָנוּ הַכָּל. וְסוּף כָּל סוּף אַחַר כָּל הַמְּרִירוֹת דְּמִרִירוֹת שְׂסַבֵּל, וְחֲרָפוֹת וּבוֹשׁוֹת בְּלִי שְׁעוֹר יֵצְטָרֵךְ לְהַתְבַּיֵּשׁ הַרְבֵּה לְפָנֵי 'מִשָּׁה' לְקַבֵּל הַתְקוּן עַל־יָדוֹ.

"קָרַח מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שָׁם" (בַּמִּדְבָּר טז, ב)

ג. ח"א קפא - בְּשִׁמְתֻקְשָׁרִים בְּקַשֵּׁר אֵיזָה אֲנָשִׁים עַל אִישׁ אֶחָד, אֲפָלוֹ הוּא חָשׁוֹב יוֹתֵר מֵהֶם, יָכוּלִים

לְהַפִּילוֹ. וְעַקֵּר הַנִּפְלָה: שְׁנוּפֵל לְתַאֲוֹת־נְאוּה' הַשָּׁם יֵצִילֵנוּ. - כִּי נִתְקַבְּצִים חֲלָקֵי הַכְּבוֹד שֵׁישׁ לְכָל־אֶחָד מֵהֶם, וְעַל־יַדֵּי־זָה נִתְבַטֵּל חֲלֵק כְּבוֹד שְׁלוֹ וְנוֹפֵל עַל יָדָם.

אִם לֹא שָׂזָה הָאִישׁ שֶׁחוֹלְקִין עִלְיוֹ הוּא גְדוֹל בְּמַעַלָּה מְאֹד, עַד שֶׁחֲלֵק כְּבוֹד שְׁלוֹ גְדוֹל יוֹתֵר מִכָּל חֲלָקֵי כְּבוֹד שְׁלָהֶם בַּיַּחַד - אֲזִי אֲדַרְבֵּא נִתְבַטֵּלִים הֵם לְפָנָיו. אֲבָל אִם אֵין גְּדוֹל כְּלִיפֵךְ - יָכוּלִים לְהַפִּילוֹ עַל־יַדֵּי הַקָּשָׁר, אֲפָלוֹ אִם כָּל אֶחָד מֵהֶם נִמּוּךְ מִמֶּנּוּ. רַק שְׁלֹא יִהְיוּ רְשָׁעִים, כִּי "קָשָׁר רְשָׁעִים אֵינוֹ מִן הַמְּנִיין" (סַנְדְרִין כו, ב) כִּי אֵין לָהֶם חֲלֵק בְּכְבוֹד. אֲבָל אִם אֵינוֹ רָשָׁע וְיֵשׁ לוֹ חַיּוֹת מִהַנְּפֶשׁ, יֵשׁ לוֹ חֲלֵק בְּכְבוֹד, וְיִוָּכְלוּ לְהַפִּיל מִי שֶׁחוֹלְקִים עִלְיוֹ עַל־יַדֵּי הַקָּשָׁר כְּנ"ל.

וְעַל־זֶה הַתְּפִלָּה יַעֲקֹב, שְׁלֹא יִזִּיק מִחֲלַקְתָּ קָרַח לְמִשָּׁה רַבֵּנוּ (בְּרֵאשִׁית מט, ו): "בְּקִהְלָם אֵל תַּחַד כְּבֹדֵי", שְׁלֹא יִתְיַחַד וְיִתְקַשֵּׁר חֲלָקֵי הַכְּבוֹד שֶׁל כָּל אֶחָד מֵהֶם, כִּי הֵם הֵיוּ "קְרוּאֵי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שָׁם" חֲשׁוּבִים (בַּמִּדְבָּר טז, ב), וְכִשְׁלֹא יִתְיַחַד וְיִתְקַשֵּׁר חֲלָקֵי הַכְּבוֹד שְׁלָהֶם, בּוֹדָאֵי יוֹכֵל מִשָּׁה לְעַמֵּד נֶגְדָם לְהַפִּילָם. וּמַה שְּׂאֵמְרוּ: 'כְּבוֹדֵי' - כִּי 'יעֲקֹב' הוּא בְּחִינַת הַ'כְּבוֹד', כִּי הוּא בְּחִינַת הַנְּפֶשׁ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (בְּרֵאשִׁית מו, כז): "כָּל הַנְּפֶשׁ הַבָּאָה לְבֵית יַעֲקֹב".

ד. ח"ב א"ד - יֵשׁ 'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת' שְׂמֻמְסִידִין הַ'רֵאָה' הַתְּלוּיָה בַ'לֵּב'. א) תַּאֲוֹת־מְמוֹן. ב) תַּאֲוֹת אֲכִילָה. ג) וְתַאֲוֹת מִשְׁגָּל. - וְלִתְקוּן 'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת' אֵלוֹ, הוּא עַל־יַדֵּי הַיְדַעַת, לְהַמְשִׁיךְ הַיְדַעַת אֶל הַלֵּב, בְּבְחִינַת (דְּבָרִים ד, לט): "וַיְדַעַת הַיּוֹם וְהַשַּׁבָּת אֵל לְבָבֶךָ". כִּי הַיְדַעַת הוּא בְּחִינַת הַתְּלַת מַחִיךְ, וְהֵם בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ־רִגְלִים' וְכוּ', שְׂבִכָּל רִגַל מִ'שְׁלֹשׁ־רִגְלִים', נִתְתַקֵּן מִדָּה אַחַת וְכוּ'.

וְזָהוּ בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר טז, ב): "קְרוּאֵי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שָׁם". 'אֲנָשֵׁי שָׁם' - זֶה בְּחִינַת 'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת' הַנ"ל - שְׂפָל אֶחָד וְאֶחָד נִקְרָא בְּחִינַת 'שָׁם'.

א) 'מְמוֹן' - כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שְׁמוֹת כ, ט): "בְּכָל מְקוֹם אֲשֶׁר אֲזַכִּיר אֶת שְׁמִי אֲבּוֹא אֲלֵיךְ וּבִרְכִיתִיךָ", בְּחִינַת (מְשָׁלֵי י, כב): "בִּרְכַת ה' הִיא תַעֲשִׂיר" וְכוּ' כְּנ"ל.

ב) 'אֲכִילָה' - כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (רוֹת ד, יא): "וּקְרָא שָׁם בְּבֵית לָהֶם".

ג) 'מִשְׁגָּל' - בְּחִינַת (אֶסְתֵר ב, יד): "כִּי אִם חִפְץ בָּהּ הַמֶּלֶךְ וְנִקְרָאָה בְּשֵׁם".

וְגַם הַ'רֵאָה שְׂבִכָּב' - הִיא גַם־כֵּן בְּחִינַת 'שָׁם', בְּבְחִינַת (דְּבָרִים כח, נח): "לִירֵאָה אֶת הַשָּׁם הַנִּכְבָּד".

וְזָהוּ בְּחִינַת: "קְרוּאֵי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שָׁם" - שְׂצָרִיכִין לְקָרוֹת אֶת הַ'מוֹעֵדוֹת', הַ'שְׁלֹשׁ־רִגְלִים', לְתַקֵּן הַ'שְׁלֹשׁ מִדּוֹת' הַנ"ל, בְּחִינַת "אֲנָשֵׁי שָׁם".

"ויקחלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם וגו"
(במדבר טז, ג)
'מחלקת קרח ועדתו' - וענינו 'מחלקת על צדיקים'

ה. ח"א ה, ד; לקוטי-עצות 'מחלקת-ומריבה' א; צדיק ח - צריך לזהר מאד, שלא יבלבל אותו המחלקת שבין הצדיקים, רק יאמין בכלם. **פי כל הבלבולים שבאים בדעתו על הצדיקים מחמת המחלקת שביניהם, ושאר קשיות שקשה לו עליהם - הפל בא עליו מחמת שפגם בטפי מחו, שמחמת זה רוצים לגרשו מן החיים האמתיים והנצחיים, שהם הצדיקי-אמת והנלוים אליהם.**

וצריך לחוס עלי-עצמו, ולקח לעצמו תוכחה ומוסר, מזה בעצמו שנופלים בלבו קשיות על צדיקי-אמת. ועל-ידי-זה דיקא ישוב אל האמת. ואדרבא על-ידי-זה דיקא נתעורר ומזכיר את-עצמו: "היכן הוא בעולם", ומבין שזהו הנסיון שלו, וצריך לעמד בזה הנסיון, שלא ישמע ולא יסתפל על המריבה הזאת, ונתקרב דיקא על-ידי-זה לצדיקים-אמתיים.

[ב'העצות-המבארות' (מחלקת-ומריבה א): צריך להזהר מאד: לא להתבלבל נכח המחלקת בין צדיקים-אמתיים. רק צריך להאמין בכל הצדיקי-אמת שאפשר להתקרב על-ידם להשם-יתברך, והם נוהגים בכל הענינים על-פי התורה והאמת.

פי כל הבלבולים והקושיות המתעוררים במח האדם על צדיקים אמתיים, מחמת המחלקת שביניהם - נובעים מחמת שהמח מקלקל מאד מתאוות ומדו-ת-רעות, ובפרט על-ידי קלקול פגם-הברית, הינו הרגורים רעים מן התאוה-הכללית. ומחמת קלקול מחו, חפצות דעותיו הרעות, להרחיקו ולדחותו מצדיקים אמתיים ומאנשי-אמת המקרבים אליהם.

וכל אדם צריך לדעת: פי את התקון למדותיו ומעשיו - יכול הוא להשיג רק על-ידי התקרבות אמיתית לצדיקי-אמת ולתלמידיהם האמתיים. - ומחמת זאת מתגבר היצר-הרע מאד על כל אדם, בכל מיני תחבולות - שלא לתת לו להתקרב לצדיקי-אמת ולאנשיהם.

על-כן צריך האדם לחוס ולרחם על-עצמו, ולהתבונן היטב. ודוקא על-ידי הבלבולים והקושיות החודרים למחו על צדיקי-אמת ואנשיהם, צריך להתעורר ולקחת לעצמו תוכחה ומוסר לשוב אל השם-יתברך.

פי צריך להתבונן היטב: שהבלבולים והקושיות רוצים להרחיקו מצדיקים-אמתיים ואנשיהם. ועל-ידי התרחקות זו, יכול להשאר חלילה מקלקל במוחו, במדותיו ובמעשיו לנצח. - אבל על-ידי קרוב לצדיקים-אמתיים, וקיום עצותיהם - בודאי יתקן - הן במה, הן במדות, הן במעשים].

ו. ח"א ח, ח; לקוטי-עצות 'מחלקת-ומריבה' ו - הרשעים והחולקים על הצדיקים, הם "בחייהם קרויים מתים" (ברכות יח:), פי אין להם רוח-חיים דקדשה, שנמשך רק על-ידי צדיקי-אמת.

ז. ח"א יב, א; לקוטי-עצות 'מחלקת-ומריבה' ז
(על-פי 'העצות-המבארות', מחלקת-ומריבה ז) - **מה שעל-פירב הלומדים** הינו האנשים המכנים כד בשל ידיעתם הרבה בלמוד-התורה] - **חולקים על הצדיקים** - זהו מחמת שחלומדים 'תורה שבעל-פה', דהינו: 'אמרא ופוסקים' וכו', בגאות גדול. ואזי נעשה להם מ'תורה שבעל-פה', פה לדבר על הצדיקים "עתק בגאווה ובוז" (תהלים לא, יט) [דבורים רעים ובוזיים].

אבל הצדיקי-אמת' - מעלין ומתקנים כל דבוריהם הרעים, וחוזרים ועושים מהם 'הלכות' (הינו למודי-אמת) - ומעלין [הצדיקים] שעשועים גדולים להשם-יתברך על-ידי-זה דיקא [על-ידי דבוריהם הרעים והבוזנות שמבזים את הצדיקי-אמת].

ח. ח"א נג, ג; לקוטי-עצות 'מחלקת-ומריבה' י
(על-פי 'העצות-המבארות', מחלקת-ומריבה י) - **בשחולקים על-אמת ואנשיהם, והקדושי-ברוך-הוא רוצה לגרש אויביהם מפניהם** [כשהשם-יתברך רוצה לדחות את המתנגדים והחולקים על צדיקי-האמת ומקרביהם]. - [אזי] הוא מפיל את אויביהם ל'תאות-ממון' [ומעורר בהם רצון ותשוקה שירדפו תמיד אחר ממון, הרחבה, ותענוגי עולם-הזה], שהוא 'שמד', עבודה-זרה, 'אנפין-חשוכין', 'עצבות ומרה-שחרה', 'מיתה' - פי אין נפילה גדולה מזו. פי תאות-הממון ממרת ימי חייהם ומכלה אותם. [כדי שיהיו טרודים תמיד בתאוותיהם, עד שישכחו מצדיקי-האמת ומקרביהם]. [על-פי 'העצות-המבארות', מחלקת-ומריבה י]

ט. ח"א סא, ה; לקוטי-עצות 'מחלקת-ומריבה' יח; צדיק נה - עקר המחלקת שבא על האדם - הוא מחמת 'פגם אמונת-חכמים', על שלא האמין בצדיקים שהם החכמים, ודבריהם וספריהם הקדושים לא היו חשובים בעיניו כלום, והיו בעיניו אך למותר - מפל-שפן וכל-שפן אם חסו-שלום היה מלעיג עליהם.

על-כן פשיש עליו 'מחלקת' - שחולקין ומקשין ושואלין עליו קשיות - צריך לשום אל לבו להתבונן בה'מחלקת' - במה הוא צריך לשוב על 'פגם אמונת-חכמים', שמשם בא המחלקת - ועל-ידי-זה ישוב בתשובה, ויתקן 'פגם אמונת-חכמים', ויחזרו כל הספרים הקדושים ויהיו נחשבים בעיניו, וידע ויאמין פי כלם צריכין להעולם.

י. ח"ב עח - צריכין לבקש מאד מהשם-יתברך: "לזכות להתקרב להצדיקי-האמת!" - פי אשרי למי שזוכה להתקרב בעודו בחיים חיותו לצדיקי-האמת, אשרי לו, אשרי חלקו.

פי הפעל-דבר שם לבו על-זה מאד עכשו: **"לבבל את העולם!"** - פי ישראל הם עכשו קרובים אל הקץ

מֵאֵד, וַיֵּשׁ עִבְשׁוּ לְיִשְׂרָאֵל אֲעֻגְוָעִים גְּדוֹלִים וְכִסְפוֹתֵי
גְדוֹלִים לְהִשְׁמִיתָבְרָךְ, אֲשֶׁר לֹא הָיְתָה כְּזֹאת בִּימֵי־קֹדֶם,
וְכָל אֶחָד נִכְסָף מֵאֵד לְהִשְׁמִיתָבְרָךְ. **עַל־כֵּן הָעָרִים
הַבְּעִל־דָּבָר - וְהַכְּנִים מִחֻלְקַת בֵּין הַצְּדִיקִים, וְהַקִּים
בְּעוֹלָם מְפָרְסָמִים הִרְבֵּה שֶׁל שְׂקָר. וְגַם בֵּין
הַצְּדִיקִים הָאֱמִתִּים הַכְּנִים מִחֻלְקַת גְּדוֹל, עַד שֶׁאֵין
אֶחָד יוֹדֵעַ "הֵיכֵן הָאֱמֶת!" - עַל־כֵּן צְרִיכִין לִבְקֹשׁ מֵאֵד
מִהִשְׁמִיתָבְרָךְ לְזִכּוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהַצְּדִיק־הָאֱמֶת.**

יא. שִׁיחוֹת הַר"ן קַפֵּן - פַּעַם־אַחַת עָנָה וְאָמַר: "עָלִי
אֵין חוֹלְקִים כְּלָל, רַק הֵם חוֹלְקִים עַל מִי שֶׁעָשָׂה כֶּךָ,
כְּמוֹ שְׂבוּדִים הַחוֹלְקִים עָלָיו, וְעַל אִישׁ כְּזֶה בּוֹדָאֵי
רְאוּי לְחַלֵּק!" - כְּלוֹמֵר: כִּי הַחוֹלְקִים בּוֹדִים עָלָיו כְּזָבִים
וְשְׂקָרִים אֲשֶׁר לֹא עָלוּ עַל לְבוֹ שֶׁעָשָׂה כֶּךָ וְכָךְ מֵה שֶׁהַכֵּל
שְׂקָר וְכָזָב, וְעַל אִישׁ כְּזֶה שֶׁעָשָׂה כֶּךָ כְּמוֹ שְׂאוֹמְרִים הֵם,
בּוֹדָאֵי רְאוּי לְחַלֵּק.

נִמְצָא: שֶׁעָלָיו אֵינֶם חוֹלְקִים כְּלָל! - כִּי אִם הָיוּ יוֹדְעִין
גְּדוֹל צְדָקָתוֹ וְקִדְשׁוֹ וּמַעֲלָתוֹ וְכוּ', בּוֹדָאֵי לֹא הָיוּ חוֹלְקִים
עָלָיו, רַק אֲדַרְבָּא הָיוּ רָצִים אַחֲרָיו בְּהַתְּלַהְבוֹת נִפְלָא
כְּרָאוּי. רַק הֵם חוֹלְקִים עַל מִי שֶׁעָשָׂה מַעֲשִׂים כְּאֵלֶּה כְּמוֹ
שֶׁהֵם אוֹמְרִים, עַל אִישׁ כְּזֶה בּוֹדָאֵי רְאוּי לְחַלֵּק.

וְאָמַר: שֶׁהֵם חָתְכוּ וְצִירוּ לְעַצְמָם אָדָם וְחוֹלְקִים עָלָיו -
זֵי הָאֲבִין זִיד אוֹיְסְגַעְשֵׁנִיצֵט א מְעַנְטֵש, אוֹן קְרִיגֵן אוֹיף
אִים. (הֵינּוּ כְּנִי שְׂאִינֶם חוֹלְקִים עָלָיו רַק עַל זֶה הָאִישׁ שֶׁצִּירוּ לְעַצְמוֹ
בְּשְׂקָר שֶׁעָשָׂה כֶּךָ וְכוּ' וְכוּ').

יב. חיי מוהר"ן קטו - כל מה שקרב (רבנו ז"ל) **יותר**
אנשים להשם־יתברך, התגבר המחלוקת יותר. אָבֵל
הוּא עָשָׂה אֶת שְׁלוֹ, וְעָלָה בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה וּבְכָל רִגַע
לְמַעֲלוֹת גְּבוּהוֹת וְרִמּוֹת אֲשֶׁר אֵין לְשַׁעַר כְּלָל. וְלוֹלָא
שֶׁהַתְּגַבֵּר הַקְּטָרוֹג עַל הָעוֹלָם, עַד שֶׁלֹּא הָיָה הָעוֹלָם כְּדָאֵי
לֵינַק מֵאוֹר כְּזֶה, וְעִמַּד וּגְנָזוּ - הָיָה נִתְגַּלֶּה גְּדֻלָּתוֹ בְּעוֹלָם,
וְהָיָה מִחֲזִיר כָּל הָעוֹלָם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, כִּי זֶה הָיָה כָּל
מִגְּמָתוֹ תְּמִיד כָּל יְמֵי חַיָּיו, וּבְזֶה עָסַק תְּמִיד לְזִכּוֹת
הַרְבִּים, וְלְהוֹצִיאֵם מִחֹשֶׁךְ לְאוֹר, מֵאֲפֶלֶה לְאוֹר גְּדוֹל.

יג. חיי מוהר"ן רמט - אמר רבנו ז"ל: "שפשיחולקו
על אחד, יאמרו: 'הלא גם עליו היו חולקים'!" -
כְּלוֹמֵר: עַל־כֵּן אֵין רְאִיָּה מִן מִחֻלְקַת.

יד. חיי מוהר"ן שצו - באומין דבר: מענין
המחלוקת שעליו, שדוברין עליו כזבים. עָנָה וְאָמַר
בְּדֶרֶךְ קוּבְלָנָא: "וְאֵנְכִי אֶפְדֵם" - הֵינּוּ הַפְּסוּק הַנֶּאֱמָר
בְּהוֹשֵׁעַ ז', שְׂקוּבֵל הַנְּבִיא עַל יִשְׂרָאֵל: "שְׂרוּצָה לַעֲשׂוֹת
לָהֶם טוֹבוֹת, וְהֵם דּוֹבְרִים עָלָיו כְּזָבִים", כְּמוֹ שֶׁנֶּאֱמָר (הוֹשֵׁעַ
ז, יג): "וְאֵנְכִי אֶפְדֵם, וְהִמָּה דְבָרוּ עָלַי כְּזָבִים".

טו. חיי מוהר"ן שצו - פעם־אחת ספר: מענין
אמתת מעלתו המפלגת הנוראה מאד. בְּתוֹךְ דְּבָרָיו עָנָה
וְאָמַר: "אֲחֵרֵי הַדְּבָרִים וְהָאֱמֶת הָאֵלֶּה בָּא סְנַחְרִיב"
(דְּבָרֵי־הַיָּמִים ב, לב, א), פְּסוּק הוּא בְּדְבָרֵי־הַיָּמִים, שֶׁמְסַפֵּר שֶׁם
מַעֲצָם צְדָקַת יַחְזִקְיָהוּ הַמֶּלֶךְ, וְאַחֲרָיָךְ מִתְחִיל הַמִּקְרָא:
"אֲחֵרֵי הַדְּבָרִים וְהָאֱמֶת הָאֵלֶּה בָּא סְנַחְרִיב".

וְהָבֵן הַדְּבָרִים: אֵיךְ מְבֹאֵר הֵיטֵב בְּזֶה הַפְּסוּק: שְׂדִיקָא
אֲחֵר גְּדוֹל אֱמֶת צְדָקָתוֹ שֶׁל יַחְזִקְיָהוּ הַמֶּלֶךְ, בָּא עָלָיו
סְנַחְרִיב, וְהָיָה לוֹ צַעַר גְּדוֹל מִמֶּנּוּ. וּמַעֲתָה אֵין לְתַמָּה,
עַל גְּדוֹל הַמִּחֻלְקַת שֶׁיֵּשׁ עַל 'צְדִיקִים־אֱמִתִּים'.

טז. חיי מוהר"ן תג - פעם־אחת היו אנשי־שלוֹמנו
קובלים לפניו: "שקשה להם לסבל ענין המחלוקת
והרדיפות" וכו'! - עָנָה וְאָמַר לָהֶם: "תְּאֲמִינוּ לִי, שִׁישׁ
בְּיָדֵי כַּח לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם עִם כָּל הָעוֹלָם שֶׁלֹּא יִהְיֶה
שׁוֹם חוֹלֵק עָלַי, אָבֵל מֵה אַעֲשֶׂה שִׁישׁ מִדְּרָגוֹת
וְהִיכָלוֹת כְּאֵלוֹ, שְׂאִי־אֶפְשֵׁר לָבֵא אֵלֵיהֶם רַק עַל־יְדֵי
'מִחֻלְקַת'".

וְהִרְאִיָּה: כִּי 'מִשָּׁה רַבְּנוּ' עָלְיוֹה־שְׁלוֹם, בּוֹדָאֵי הָיָה לוֹ
'כַּח־הַמוֹשֵׁף' לְהַמְשִׁיךְ אֶת כָּל יִשְׂרָאֵל אֵלָיו, בְּדַכְתִּיב
(שְׁמוֹת לז, א): "וַיִּקְהַל מֹשֶׁה אֶת כָּל עַדְת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" -
כִּי הוּא הָיָה הַדַּעַת' שֶׁל כָּל־יִשְׂרָאֵל, וְהָיָה בְּכַחוֹ
לְהַקְהִיל וּלְהַמְשִׁיךְ בָּלָם אֵלָיו.

וְאֶף־עַל־פִּיכֵן מֵה כְּתִיב (שם לב, ח): "וְהֵבִטוּ אַחֲרֵי
מֹשֶׁה", וְדָרְשׁוּ רַז"ל מֵה שֶׁדָּרְשׁוּ וְכוּ' (קְדוּשִׁין לג: תַּנְחוּמָא
תְּשֵׁא כז), וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה עוֹד. וְכַל־זֶה, כִּי יֵשׁ דְּבָרִים כְּאֵלוֹ,
שְׂאִי־אֶפְשֵׁר לָבֵוא אֵלֵיהֶם, רַק עַל־יְדֵי 'מִחֻלְקַת' שְׁחוֹלְקִין
עָלָיו וְכוּ'.

יז. לקוטי־הלכות, רבית כנג (עפ"י ליקו"מ ח"א נא,
אָמַר רַבִּי עֲקִיבָא) - עָקַר הַרְחוּק שֶׁל כָּל אֶחָד מִ'מַּעֲצָם
הָאֱמֶת לְאֱמָתוֹ, הוּא עַל־יְדֵי הָאֱמֶת' בְּעַצְמוֹ - כְּאֲשֶׁר
רוֹאִין בְּחוּשׁ: שֶׁכָּל הַ'מִּחֻלְקַת', הוּא עַל־יְדֵי הָאֱמֶת'.
שֶׁ'מִתְנַגְּדִים' אוֹמְרִים: "שְׂאֲצֵלֶם הָאֱמֶת!"

וְכֵן הוּא בְּכָל דּוֹר, וּבְפָרְט בְּדוֹרוֹת הַסְּמוּכִים לְפָנֵינוּ, שֶׁהָיָה
הַמִּחֻלְקַת שֶׁל הַ'לּוֹמְדִים' עַל הַ'חֲסִידִים', וְהַ'מִּחֻלְקַת' הָיָה
עֲצוּם מֵאֵד, וְנִגַּע עַד הַנֶּפֶשׁ, וְכַמָּה וְכַמָּה נִפְשׁוֹת שֶׁקָּעוּ
עַל־יְדֵי־זֶה, וְכַמָּה פְּרִישׁוֹת נַעֲשׂוּ בֵּין אִישׁ וְאִשְׁתּוֹ עַל־יְדֵי־
זֶה, וְכַמָּה נֶאֱבְדוּ מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת עַל־יְדֵי־זֶה, כְּמִפְרָסָם לְמִי
שֶׁבָקִי בְּהַמְעִשִׂיּוֹת שֶׁאַרְעוּ בְּדוֹרוֹת הַסְּמוּכִים לְפָנֵינוּ, אֲשֶׁר
אֲבוֹתֵינוּ וְרַבּוֹתֵינוּ סִפְרוּ לָנוּ.

וְעַקַר כָּל הַ'מִּחֻלְקַת', הָיָה עַל־יְדֵי הָאֱמֶת' בְּעַצְמוֹ -
כִּי עָתָה אָנּוּ יוֹדְעִים: שֶׁגְּדוֹלֵי הַ'לּוֹמְדִים' שֶׁחִלְקוּ עַל
'גְּדוֹלֵי הַחֲסִידִים', גַּם־כֵּן הָיוּ רַבִּם צְדִיקִים גְּדוֹלִים

המחלקת, כי לתקן את העולם ולהמשיך כל העולם לעבודתו יתברך, אי־אפשר בי־אם על־ידי השלום, כמו שמבאר בהתורה "רציצא" (ח"א כז).

ועליבן אליהו ומשיח' שעקר תקווי־העולם יהיה עלידם - יעסקו רק לעשות שלום בעולם וכו'. ועל־פן אם האמת מסיתו להחזיק במחלקת חס־ושלום - צריך להשליך מאתו אמת כזה לארץ, ולהרחיקו מעל פניו, כי השם־יתברך אינו חפץ באמת כזה. (עיר־שם בפנים באריכות).

יח. ימי מוהרנ"ת ח"א פו - בימי חייו הקדושים היו כמה חולקים עליו, וזה מחמת שהתגרה הסמ"ך מ"ם וחילותיו, מחמת שראו שרוצה להחזיר כל העולם למוטב, על־פן חרק שניו עליו, והתלבש עצמו באיזה גדולים, והכניס בלבם שיחלקו עליו, ומהם נסתעפו כמה וכמה אנשים מגשמים בתאוות, וכמה וכמה בעלי־עברות שנתנו להם מקום לטעות, אשר יצא עתק מפיהם ויחפאו עליו דברים אשר לא כן, ועל־ידי־זה מנעו רבים מחיים אמתיים, ולא זכו להנות מאורו הגדול והקדוש.

וכל מה שעבר בזה, אי־אפשר לספר. אך אחרי הסתלקותו, בתחלה נדמה באלו נשקט המחלקת קצת, וזה היה כל־זמן שלא נתעורר אש הקדוש שלו, אך תכף שהתחיל מחדש רשפי אש הקדושים שלו להבעיר באיזה אנשים, תכף לעמת זה חזר ונתעורר המחלקת והקטגוריא שלהם.

ואף־על־פי שרבים לא היה להם פתחון פה לדבר סרה עליו בעצמו, כי הכל ראו "כי אחרית לאיש שלום" (תהלים לז, לז), שנסתלק בשלום, והאיר פני תבל בספריו הקדושים, והשאיר תלמידים הגונים פשרים באמת, עם־כל־זה התחזקו לחלק עלינו ועלי ביתו, על שאני עוסק בעסק זה, להכניס תורתו הקדושה בעולם, ולקרב נפשות לדרךיו הקדושים האמתיים, עד שנמצאו גם פה כמה אנשים שהתחילו לחלק וכו'.

עליבן היתה טובה גדולה מאת השם לעסק הקדוש הזה, מה שנבנה הבית־המדרש החדש שלנו, שנבנה על מקום דירתו הקדושה.

יט. שיח־שופי־קדש ח"ב קצא - בעת המחלקת שהתעוררה על רבנו, שאל אחד מהגדולים: "ומה אומר רבנו על טענות המתנגדים עליו?" - אמרו לו: "הוא שותק ולא עונה כלום!" - נענה ואמר: בעת מתורץ לי הנאמר באבות (פ"ה מ"ז): "איזהו מחלקת שלא לשם־שמים, מחלקת קרה ועדתו", ולכאורה היה צריך לכתב: "מחלקת קרה ומשה!" - אולם מפאן ראיה: שמשו עצמו שתק ולא הגיב למחלוקותם של

אמתיים, וכל מחלקתם על 'גדולי החסידים' שהיו צדיקים קדושים ונוראים מאד - היה רק מחמת ה'אמת' - ש'גדולי הלומדים' אמרו: שהאמת אתם, וש'גדולי החסידים' רחוקים מהאמת, פי עוברים על תורת־אמת! - כאשר גם אנכי שמעתי בעצמי באזני הרבה מאד מהטענות שלהם. וכמו־כן הוא בכל דור ודור.

ובליזה צריך כל אדם לידע, ועל־ידי־זה יהיה נצל מבמה מכשולות הבאין על־ידי האמת דיקא שאינו מברך פראוי. לא מבעיא שתצילהו מאש המחלקת וההתנגדות שעוקרת את החולקים משני עולמות בחנם - שמדה זאת גרוע מכל המדות רעות שבעולם, כי שארי המדות והתאוות יש בהם איזה הכרחיות, רק שצריכין להתנהג בהם על־פי התורה הקדושה, ואפלו בהתעלם שלא להרבות בהם, אבל על־פלי־פנים יש בהם הכרח לקיום האדם, כגון אכילה ושתייה וכיוצא. אבל 'ענין המחלקת', זה אין צריך האדם כלל. והוא מבלה ועוקרת אותו משני עולמות יותר מכל התאוות, כאשר כבר נטרדו על־ידי־זה משני עולמות.

ואפלו מ'מחלקת בשביל פרנסה' - צריכין להתרחק מאד - פי אין פועליו על־ידי המחלקת כלל, אדרבא: "מחלקת אחת דוחה מאה פרנסות" (של"ה הקדוש מסכת יומא; מובא ב'לקוטי־מוהר"ן ח"א רעז). וצריכין להאמין: "פי אין אדם נוגע במה שמוכן לחברו, ובשמה יקראוה ומשלה יתנו לה וכו'" (יומא לח:).

מכל־שפן וכל־שפן 'מחלקת בענין עבודת־השם' - שהוא המחלקת שבין החסידים והלומדים, או שבין החסידים, או בין הלומדים בעצמם - שזה המחלקת גרוע מהכל, ומקלקל הרבה, ומעכב את הגאולה יותר מכל העברות שבתורה. וכל המחלקת הזאת, היא רק 'שנאת־חנם', והכל מחמת האמת, שכל אחד נדמה לו שאצלו האמת.

אבל באמת אם יסתכל על האמת לאמתו, ולא יטעה את־עצמו - בודאי לא יחזיק במחלקת על־פלי־פנים - פי יסתכל על־עצמו: אולי הוא טועה עצמו! - ואפלו אם אינו טועה, רבין: שלא יתקן על־ידי המחלקת כלל, אדרבא יקלקל הרבה יותר ממה שיתקן לפי דעתו הנבוכה, פי על־ידי המחלקת אי אפשר לתקן בשום אופן, פי שנאוי המחלקת מאד.

ואי־אפשר לבאר פליזה בכתב - אבל החפץ באמת לאמתו, בודאי לא יטעה על־ידי האמת שלו שאינו מברך, להחזיק במחלקת חס־ושלום. בפרט בדורות הללו שישאל בשפלות גדול, ואין לנו שום ממשלה, איך אפשר לתקן מה שצריכין לתקן, בפרט על־ידי

קרח ועדתו, וכל המחלקת נקרא רק על שמו, שרק הם מלבים ומעוררים את המחלקת.

כ. שיח שרפי-קדש החדש ח"ג תיג - בעת המחלקת הגדולה, נענה פעם מוהרנ"ת ז"ל לאנשי-שלומו: "מה יש לנו לפחד מן המתנגדים, פאן יושב אהד עמנו, ששומע את הפרוץ (שיצא בכל מוצאי-שבת קדש. זהר ויחי רלז:): 'ישוּבו רְשָׁעִים לְשִׂאוֹלָה'!" (תהלים ט, יח) - וכוונתו הייתה על רבי יודל תלמיד רבנו, שישב אז ביניהם.

- ספר המדות, עניני 'מחלקת על הצדיקים' -

[א] מי שעושה מריבה עם הצדיקים, בידוע שמוחשבותיו רעים (מריבה טו).

[ב] הנואפים, לרב הם בעלי מריבה לצדיקים (מריבה ס).

[ג] לפעמים הקדוש-ברוך-הוא מחזק לב הרשעים בנגד הצדיקים במריבה, כדי שיהיה להם מפלה (מריבה כד).

[ד] בשמתנגדים חולקים על חסידים ורוצים לבטל אותם ממלאכת-שמים, על-ידי-זה נופלים ונבזים בעיני עצמן (מריבה לו).

[ה] על-ידי מחלקת שחולקין על הצדיק, נתעוררים מלחמות (מריבה עג).

[ו] יש מפרסמים, שעקר הפרסום שלהם נעשה על-ידי המחלקת (מריבה ח"ב ב).

[ז] אין לה צדיק, שאין עליו מחלקת ומחקרים (צדיק קלו).

[ח] על-ידי מחלקת על הצדיק, שוכחין את התורה (צדיק קמז).

[ט] לפעמים המחלקת על הצדיק, הוא הוכחה גדולה שהוא צדיק (צדיק קא).

"פי כל העדה כלם קדשים ובתוכם ה', ומדוע תתנשאו על קהל ה'" (במדבר טז, ג)

כא. אמנין ה, לה (עפי ליקו"מ ח"א לא, אית לן בירא בדרא) - על-פי התורה "אית לן בירא", יתבאר ענין 'קרח!' - פי מבאר שם: שצריכין לעבודת הבורא ויתברך, להיות 'צדיק' ו'למדן', פי "לא עם הארץ חסיד" וכו'. ולהפך 'למדן' בלא 'חסיד וצדיק', בודאי אינו כלום - פי "לא זכה נעשית לו סם-מות" (יומא עב), פי מציר אותיות התורה להפך וכו'. וזהו בחינת "ארבעה שנכנסו לפרדס" וכו' (תגינה יד) - שמי שהוא רק 'למדן' לבד, ואינו 'חסיד'

ו'צדיק' כלל - הוא בחינת (שם): "אחר שקצץ בנטיעות". עי' שם.

וזהו בחינת 'פגם קרח' - שהוא בחינת המחלקת של ה'מתנגדים' על הצדיקים והחסידים האמתיים - שכל כחם מחמת הלמוד שלהם שלמדו תורה, קצתם לומדים ב'גמרא-פרושי-תוספות', ויש שלומדים גם 'קבלה וכתבים'. אבל מעשיהם אינם פהגן, ויש מהם מקלקלים לגמרי רחמנא-לצלן, ויש שאין יודעים מקלקולם כל-כך, אבל על-כפנינם הם מתרשלים בעבודת-השם, ואין מתפללים בכונה וביגיעות, ורודפים אחר ההבל של ממוץ וכבוד והתנשאות וכיוצא, והם מתגרים בהכשרים ויראים תמימי-הדרך ההולכים בתורת-השם באמת, העוסקים בתפלה ומעשים-טובים בכח ובכונת הלב לשמים, והם עומדים בכל-פעם וחולקים עליהם בכמה מיני רדיפות וליצנות בלי שעור.

וזה בחינת 'עדת קרח' - פי 'קרח' היה 'חכם' ו'למדן גדול', ועקר הפגם שלו: שרצה להפריד בין 'למדן' ו'צדיק' - פאלו עקר המעלה הוא בחינת 'למדן' לבד. וזהו שאמרו (במדבר טז, ג): "פי כל העדה כלם קדשים" וכו'. ודרשו רבותינו ז"ל (במדבר-רבה יח, ו): "כלם שמעו בסיני אנכי ה' אלקיך" וכו'.

הינו שאמרו: מאחר שכלם שמעו 'אנכי', וכל עשרת-הדברות שהם כלל התורה - אם כן אין למשה ואהרן שום מעלה והתנשאות, כמו שכתוב שם (שם): "ומדוע תתנשאו על קהל ה'".

וזה בחינת פגם הנ"ל - שסמכו על הלמוד לבד, וכפרו בעקר האמת, פי עקר המעלה וההתנשאות אמת של כל אחד מישראל על חברו, הוא רק על-ידי מעשים-טובים, פי "לא המדרש הוא העקר אלא המעשה" (אבות פ"א מ"ז), וכמו שאמרו רבותינו ז"ל (ברכות יז): "שלא יהא אדם קורא ושונה, ובוטט ברבו ובאביו ובמי שגדול ממנו" וכו'.

פי אם היו מאמינים בהאמת, שהעקר הוא 'קיום-התורה' - לא היו אומרים: "ומדוע תתנשאו" וכו' - פי היה ראוי להם להבין האמת: ש'משה' ו'אהרן' קדשתם גבה מאד מאד - והם משקעים עדין בתאוות עולם-הזה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (במדבר-רבה יח, ח) על פסוק (במדבר יז, ג): "את מחותות החטאים" וכו' - "הם חטאו על נפשותם" וכו'.

אבל הם רצו להפריד בחינת 'למדן' מ'צדיק' - פאלו העקר הוא 'למדן' וכו'. וזהו (שם טז, א): "ויקח קרח" ותרגם אוינקלוס: "ואתפליג קרח", שחלק 'למדן' מ'צדיק' וכנ"ל.

ועל־כן אמר לו 'משה' (שם טז, ו): "קחו לכם מחתות וכו', שיקריבו קטרת", וכמו שפרש רש"י: "הא לכם קטרת החביב מן הכל" וכו'. הינו: שאמר להם: "הריני מראה לכם מי חביב לפני השם יתברך!" - כי לפי דעת 'קרח', העקר הוא הלמוד והחכמה של התורה, אף־על־פי שאינו מקימה כלל. ולא עוד, אלא שחולק על הצדיקהאמת שהוא 'משה', שנתן התורה ומקים את התורה בקדשה נפלאה.

ועל־כן אמר לו: "הרי לך קטרת שחביב מן הכל, ותבנסו בלכם להקטיר, ונראה דבר מי יקום". פי 'קרח' ה'יה 'למדך' ו'חכם גדול' גם בחכמות־הקבלה, וידע בודאי הסוד והפונה של 'קטרת', ועל־כן סמך על רב חכמתו, לחלק על 'משה ואהרן', ולבקש 'כהנהגדולה' - מאחר שגם הוא יודע כונת הקרבנות והקטרת.

ועל־כן אמר לו משה: "עתה נראה האמת - קחו לכם מחתות וכו', ואתה ואהרן איש מחתו וכו' ותנו בהן אש ושימו עליהן קטרת וכו' וה'יה האיש אשר יבחר ה' הוא הקדוש". וקרח סמך על חכמתו, ונתרצה לזה - כי סבר שקטרת שלו יתקבל, מאחר שהוא 'חכם' ו'למדך' כל־כף, ויודע דין וכונות הקטרת כל־כף.

אבל 'משה' התרה בהם, ואמר להם (במדבר־כג, ט): "שם המות נתון בתוכו, שבו נשרפו נדב ואביהוא!" - לומר: שראוי להם ללמד קל־וזהמר מ'נדב־ואביהוא', שהיו צדיקים גדולים מאד, אף־על־פני־כן מאחר שהקטירו קטרת שלא בזמנו, נשרפו. פי 'נדב־ואביהוא' הם בחינת 'בר־עזאי ובר־זומא' - "שזה הציץ ונפגע, וזה הציץ ומת" (תגינה יד): שאף־על־פי שהיו צדיקים גדולים אבל שגו קצת כשנכנסו לפרדס, והציצו יותר מדאי, ונענשו, שזהו בחינת 'פגם נדב־ואביהוא' - פי הם בחינה אחת, כמובא.

ועל־כן רמז להם 'משה': שיזהרו שלא יתענשו על־ידי ה'קטרת' דיקא - פי גם 'נדב־ואביהוא' שהיו צדיקים גדולים - לא יצאו בשלום, על־ידי שפגמו בבחינת "ארבעה שנכנסו לפרדס" הנ"ל - מפל־שפן וכל־שפן אתם.

והם לא שמעו, וסמכו על חכמתם, ופגמו הפגם של 'אחר', "שקלקל לגמרי וקצץ בגטיעות" (תגינה שם) - פי זהו בחינת הפגם של 'קרח ועדתו', שהפרידו בחינת 'למדך' מ'צדיק', וסמכו על חכמת למודם, שזהו בחינת "מקצץ בגטיעות", בחינת "ואתפליג קרח" כנ"ל.

ועל־כן ה'יה ענשם, שנשרפו על־ידי אש הקטרת' בעצמו - שזהו בחינת "לא זכה נעשית לו התורה סם"

מנות" (יזמא עב): - על־ידי שמציר אותיות התורה להפך. פי ה'תורה' בחינת 'אש', כמו שכתוב (ירמיה כג, ט): "הלוא כה דברי כאש". וכשפוגמין בה ומצירין האותיות להפך - מתגבר תבערת אש ממש רחמנא־לצלן, פי "מהאש יצאו והאש האכלם" (יחזקאל טז, ז).

פי 'קטרת' גבה מאד מאד, וכמבאר בזהר־הקדוש ובדברי רבותינו ז"ל הרבה, פי "לית קרבנא חביבא קמיה קדשא בריה הוא [אין קרבן שחביב לפני הקדוש־ברוך־הוא] כמו קטרת" (זהר ויקהל ריח): אבל עקר תקון הקטרת הוא, כשמקריבין אותו פראוי פדינו על־ידי הפהן, ואז הקטרת מכפר, פי מעלה כל הניצוצות הקדושים שבעמקי הקלפות, בידיע.

ועל־ידי־זה עקר תקון התפלה - שיכולין לצרף ולהרים כל הפושעי־ישוראל, ולהחזירם בתשובה, ושיכלל תפלתם ותעלה בתוך תפלת ישראל לרצון למעלה למעלה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (פרייתות ו): "כל תפלה שאין בה מתפלת פושעי ישראל" וכו'. וראיה מ'קטרת' שה'יה בהם 'חלבנה' וכו', פי ה'תפלה' בחינת 'ריח' (לקוטי מוהר"ן ח"א ב; ט; ל), והיא עולה למעלה על־ידי 'ריח הקטרת'. וזה בחינת (תהלים קמא, ב): "תבון תפילתי קטרת לפניך".

אבל זה שפוגם בקטרת, פי הוא 'זר', ורוצה להקטיר קטרת - זה בחינת (ישעיה א, יג) "קטרת תועבה היא לי". ועל־כן 'אש התורה' בעצמה המלבש בקטרת, שרף אותם ונקם בהם, פי "לא זכו נעשית להם סם־מות" וכנ"ל.

ועין היטב בהתורה הנ"ל - מובן שם: שתקון ה'למדך' שלומד תורה הוא, על־ידי 'תפלה', על־ידי שמשתדל שיהיה לו 'כסופין טובים' וכו', ומוציא אותם בפיו בתפלה ותחנה וכו', שעל־ידי־זה מציר אותיות התורה שלומד לטוב וכו', ו'תפלה' היא בחינת 'קטרת' כנ"ל, והם רצו להקטיר קטרת על־ידי בחינת 'למדך' לבד כנ"ל, ועל־כן נשרפו על־ידי הקטרת וכנ"ל.

וזה בחינת 'בליעת קרח בתוך הארץ' - פי מבאר שם בהתורה: שה'אותיות' הם בחינת 'גוף', וה'נקודות' הם בחינת 'נפש'. וה'נקודות' נעשים על־ידי 'כסופים־טובים' וכו', שעל־ידי־זה מצירים ה'אותיות' לטוב. ו'קרח' פגם בזה כנ"ל - ועל־כן נבלע בתוך הארץ בחינתו - פי 'ארץ' ו'שמים', הם בחינת 'גוף' ו'נפש' וכו', בחינת 'אותיות' ו'נקודות' - שזהו בחינת 'למדך' ו'חסידי־אמת'.

וכל עבודת האדם בזה העולם - לבטל ה'גוף' לגבי ה'נפש', שה'גוף' יעשה רצון ה'נפש' הקדושה, פי כל

חיותו רק מה'נפש' הקדושה. וכן נכללים ה'אותיות'
בה'נקודות' וכו'. וכן צריך שיתבטל ה'למדה', נגד ה'חסיד'
שהוא ה'צדיק-האמת', ואזי נכלל 'ארץ' ב'שמים', שהם
בחינת 'גוף' ו'נפש'.

אבל 'קרח' שרצה להגביר חסוֹשֵׁלוֹם, בחינת ה'למדה' על
ה'צדיק' - על־כן היה עָנָשׁוּ מִדָּה בְּמִדָּה, שֶׁהִתְגַּבְּרָה עָלָיו
הָאָרֶץ, וּפְתַחָה פִּיהָ, וּבִלְעָה אוֹתוֹ בְּחַיּוֹ - לְהוֹרוֹת: כִּי פָנָם
בָּזָה, כִּי נָתַן כַּח ב'אֶרֶץ' שֶׁהוּא בְּחִינַת 'גּוּף', שֶׁתִּתְגַּבֵּר עָלָיו
וְתִבְלַע אוֹתוֹ בְּחַיּוֹ, עַל־יְדֵי שְׂצִיר אוֹתִיּוֹת הַתּוֹרָה לְרַע -
עַל שְׂאֵמֶר: שֶׁעָקַר הוּא ה'לְמוֹד', בְּלִי 'צְדָקוֹת וְחִסְדוֹת'
וּכְנ"ל.

וְזֶהוּ (בַּמִּדְבָּר טז, לב): "וַתִּפְתַּח הָאָרֶץ אֶת פִּיהָ וַתִּבְלַע" וכו' -
כִּי נָתַן פֶּה לְהָאָרֶץ לְרַעְתּוֹ, לְבַלְע אוֹתוֹ - עַל־יְדֵי שְׂצִיר
אוֹתִיּוֹת דְּבַר־הַתּוֹרָה לְרַעָה, כְּפִי תַאֲוֹת גּוּפוֹ - שֶׁעַל־יְדֵי־
זֶה נִמְשְׁכוּ צְרוּפֵי־הָאוֹתִיּוֹת לְרַעָה - וְהִגְבִּירוּ בְּחִינַת 'גּוּף'
שֶׁהוּא בְּחִינַת 'אָרֶץ' - עַד שֶׁהָיָה 'פֶּה' מִמֶּשׁ לְהָאָרֶץ,
לְבַלְע אוֹתוֹ - כִּי מֵהֶפֶה יוֹצְאִים הַדְּבוּרִים, וְהוּא הַמְּשִׁיךְ
'דְּבוּרֵי־הַתּוֹרָה', לְבְּחִינַת 'גּוּף', בְּחִינַת 'אָרֶץ' - עַל־כֵּן
נִעֲנַשׁ בְּמָה שֶׁפָּנָם.

וְזֶה שֶׁפָּתוּב בַּמִּדְרָשׁ־רַבָּה פֶּרֶשֶׁת קֶרַח (יח, יג): "רַבִּי יְהוּדָה
בֵּן בְּבַא אוֹמֵר: עֵדֶת קֶרַח עֲתִידָה לְעֹלוֹת, בְּתִיב (בַּמִּדְבָּר טז,
לב): "וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל". בְּדוֹד הוּא אוֹמֵר (תְּהִלִּים קיט, עו):
"תְּעִיתִי בְּשֵׁה אֶבֶד בְּקֶשׁ עֲבָדְךָ" וכו'. מֵה אֶבְדָּה שֶׁנֶּאֱמַר
בְּדוֹד עֲתִידָה לְהִתְבַּקֵּשׁ, אֵף כָּאֵן אֶבְדָּה הָעֲתִידָה
לְהִתְבַּקֵּשׁ" וכו'.

הֵינּוּ: שֶׁעָקַר 'תִּקּוּן קֶרַח וְעֵדוֹתוֹ' - הוּא עַל־יְדֵי־זֶה בְּעֶצְמוֹ,
עַל־יְדֵי בְּחִינַת 'דּוֹד־הַמֶּלֶךְ' שֶׁיִּסַּד 'סֵפֶר תְּהִלִּים', וְעַל־יְדֵי
כָּל הַנְּלוּיִם אֱלֹיֹה, וְהוֹלְכִים בְּדַרְכָּיו, וְעוֹסְקִים בְּסֵפֶר
תְּהִלִּים, וּבִתְחִנּוֹת וּבִקְשׁוֹת הַרְבֵּה, וּבְשִׁיחוֹת וְהִתְבּוֹדְדוֹת
הַרְבֵּה בֵּינָם לְבִין קוֹנָם, וְצוֹעֲקִים בְּכָל־פַּעַם "תְּעִיתִי בְּשֵׁה
אֶבֶד" וכו' (תְּהִלִּים קיט, קעו).

כִּי כָּל מִי שֶׁחָס עַל נַפְשׁוֹ - יִבִּין בְּעֶצְמוֹ מֵה צָרִיךְ לְצַעֵק:
"תְּעִיתִי בְּשֵׁה אֶבֶד". אִם 'דּוֹד־הַמֶּלֶךְ' שֶׁהָיָה צָדִיק בְּזֶה,
צַעֵק: "תְּעִיתִי בְּשֵׁה אֶבֶד", מִכָּל־שִׁפּוֹן וְכָל־שִׁפּוֹן אֶלְפֵי
אֶלְפֵי וְרַבִּי רַבּוֹת קִלְיָחָמֶר, כְּמֵה וְכְמֵה אֲנִי צָרִיכִין
לְצַעֵק צַעֲקוֹת כְּאֵלָה וְכְאֵלָה, אוֹלֵי אוֹלֵי נוֹכַח לְמִצָּא
עֲצֻמְנוֹ וכו'.

וּמִי שֶׁהוֹלֵךְ בְּדֶרֶךְ זֶה - הוּא מִתְקַן 'פָּנָם קֶרַח' שֶׁפָּגְמוּ בָּזֶה
- כִּי הֵם חָלְקוּ עַל 'כְּסוּפֵי־טוֹבִים' הַנִּזְכָּר, שֶׁהוּא בְּחִינַת
הַדֶּרֶךְ שֶׁל 'תַּפְּלָה וְהִתְבּוֹדְדוֹת' - שֶׁזֶהוּ עָקַר שְׁלָמוֹת
הַצְּדִיק־הָאֱמֶת.

עַל־כֵּן עַל־יְדֵי בְּחִינַת: "תְּעִיתִי בְּשֵׁה אֶבֶד", הֵינּוּ: עַל־יְדֵי
בְּחִינַת 'דּוֹד' וְהַנְּלוּיִם אֱלֹיֹה, הָעוֹסְקִים בָּזֶה לְבַקֵּשׁ מֵהַשָּׁמַיִם
יִתְפַּרֵּךְ, שֶׁיִּבְקֶשׁ אוֹתָם וְיִשִּׁיב אֲבֹדָתָם וכו', שֶׁהֵם זוֹכִים
בְּוִדְאֵי לְהִתְבַּקֵּשׁ, כְּמוֹ שֶׁאֲמָרוּ בַּמִּדְרָשׁ (שם): "שִׁיאֲבֹדָה"
הַנֶּאֱמָר ב'דּוֹד' - עֲתִידָה לְהִתְבַּקֵּשׁ עַל־יְדֵי־זֶה גַם בְּחִינַת
'עֵדֶת קֶרַח' שֶׁנֶּאֱמַר עֲלֵיהֶם: "וַיֹּאבְדוּ מִתּוֹךְ הַקְּהָל!"

כִּי הַרְבֵּה הַרְבֵּה אֲנָשִׁים, נֶאֱבָדִים מִשְׁנֵי עוֹלָמוֹת - עַל־יְדֵי
שְׂאוּחִזִּים בְּמַחְלֶקֶת עַל הַכְּשָׁרִים הַנִּזְכָּר. כִּי "בְּכָל מְקוֹם
שֶׁיֵּשׁ מַחְלֶקֶת, יֵשׁ שָׁם נִיצוּצֵי קֶרַח דָּתָן וְאַבְרָם", כְּמוֹכָא
(סֵפֶר־הַמִּדּוֹת 'מְרִיבָה' פד). אֲבָל אֵף־עַל־פִּי־כֵן, סוּף כָּל סוּף
הֵם עֲתִידִים לְהִתְבַּקֵּשׁ, עַל־יְדֵי עֲבוּדָתָם שֶׁל אֱלֹהֵי הַכְּשָׁרִים
דִּיקָא, הָעוֹסְקִים בְּתַהֲלִים וְהִתְבּוֹדְדוֹת וכו', וְצוֹעֲקִים
בְּכָל־פַּעַם: "תְּעִיתִי בְּשֵׁה אֶבֶד" וכו' - שֶׁעַל־יְדֵי־זֶה הֵם
בְּוִדְאֵי עֲתִידִים לְהִתְבַּקֵּשׁ, וְגַם יַעֲלוּ כָּל הַחוֹלְקִים
וְהַרְחוּקִים, כִּי יִשׁוּבוּ הֵמָּה אֲלֵינוּ, וְאֲנַחְנוּ לֹא נִשׁוּב
אֲלֵיהֶם, כִּי אֱמַת ה' לְעוֹלָם.

"וְהָיָה הָאִישׁ אֲשֶׁר יִבְחַר ה' הוּא הַקְּדוֹשׁ" (בַּמִּדְבָּר טז, ז)
וַיִּבְדַּל אֶהְרִן לְהַקְדִּישׁוּ קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים" (דְּבַר־הַיְמִימִים א כג, יג)
[כָּשֶׁם שֶׁהִבְדִּילִי בֵּין אוֹר לְחֹשֶׁךְ, כֵּן הִבְדִּילִי אֶהְרִן
לְהַקְדִּישׁוּ בְּקֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים (בַּמִּדְבָּר־רַבָּה יח, ד)]

כב. ח"א מד - על־יְדֵי 'מִחְאֵת־כַּפִּים' בְּתַפְלָה,
נִתְבַטַּל הַרְג וְאֲבִדוֹן מְעוֹלָם - כִּי הַיְדִים' הֵם בְּחִינּוֹת
(בְּרֵאשִׁית א, א): "יְהִי אוֹר וַיְהִי אוֹר", "וַיִּמְנָא וְשָׁמְאֵלָא"
(זֶהר בְּרֵאשִׁית טז). וְכִתִּיב (שָׁם שָׁם, ד): **"וַיִּרָא אֱלֹקִים אֶת**
הָאוֹר וְכו', וַיִּבְדַּל בֵּין הָאוֹר" - 'דָּא אֶהְרִן'. וַיִּבִּין
הַחֹשֶׁךְ" - 'דָּא קֶרַח' (תְּקוּנַיִזְהַר עד). וְזֶה בְּחִינּוֹת (וַיִּקְרָא כו,
ו): **"וַנִּתְתִּי שְׁלוֹם בְּאָרֶץ, וַחֲרַב לֹא תֵעָבֵר בְּאֶרְצְכֶם".**

כג. ח"א מז - על־יְדֵי 'מִחְאֵת־כַּפִּים' בְּתַפְלָה -
מִבְּטַל ה'מַחְלֶקֶת' - כִּי כָּל ה'מַחְלֶקֶת' נִמְשָׁכִים
מִבְּחִינַת 'קֶרַח' עַל 'אֶהְרִן', שֶׁהֵם בְּחִינַת "שָׁמְאֵלָא
וַיִּמְנָא" (זֶהר בְּרֵאשִׁית טז: קֶרַח קעו), וְעַל־יְדֵי 'מִחְאֵת־כַּפַּי',
נִכְלָלִים שְׂמַאל בְּיָמִין וְיָמִין בְּשְׂמַאל, וְנַעֲשִׂים אֶחָדוֹת.

וְזֶה פֶּרוּשׁ (תְּהִלִּים צג, ד): **"הָאִירוּ בְּרַקִּיו תִּבְל רְאֵתָה".**
'תִּבְל' - זֶה בְּחִינּוֹת 'מִחְאֵת כַּפִּים', כִּי יָמִין זֶה ע"ב,
וְשְׂמַאל זֶה רי"ו. וְעַל־יְדֵי שֶׁנִּכְלָלִים זֶה בְּזֶה, נַעֲשֶׂה שְׁנֵי
פְּעָמִים רִי"ו, גִּימְטְרִיא 'תִּבְל'. - כִּי גַם ע"ב שֶׁהוּא יָמִין,
יֵשׁ בוֹ שְׁלֹשׁ פְּעָמִים ע"ב, גִּימְטְרִיא רִי"ו. וְשִׁלְשָׁה פְּעָמִים
ע"ב, זֶה בְּחִינַת 'כֶּהֱן גְּדוֹל' וְכֶהֱן הַדְּיוֹט' וְסִגְן הַכֹּהֵן.

וְעַל־יְדֵי 'שְׁנַתְרָאָה תִּבְל', הֵינּוּ 'מִחְאֵת הַכַּפִּים', עַל־יְדֵי־
זֶה 'הָאִירוּ בְּרַקִּיו' - נִתְתַּפְּקַן ה'מַחְלֶקֶת' הַנִּקְרָא 'בְּרַק',
כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (זְכַרְיָה ט, יד): **"וַיִּצָּא כְּבָרַק חֲצוֹ".** וְחָצִי לְשׁוֹן

מחלקת', כמו שכתוב (בראשית מט, טז): "וישטמוהו בעלי חצים", ותרגומו: "בעלי פלגותא".

זזה פרוש (תהלים מז, ב): "כל העמים תקעו כף" - לשון התחברות, כי שני פעמים ע"ב ר"ו, גימטריא תקעו'. (עין גם בלקוטי-הלכות, תרומות ומעשרות ד - בענין קרח, על-פי התורה הזו).

כד. שיחות הר"ן קנב - מי שהיה בעל-מחלקת' בגלגול העבר - אזי כשנתגלגל, נעשה אטר יד'. ורמז לדבר, מה דאיתא בזהר-הקדוש (קרח קעו). על קרח: "שהוא בעל-מחלקת, דבעי לאחלפא ימינא (כהן) בשמאלא (לוי)". - ובשביל זה ענשו כשנתגלגל, נעשה אטר יד', שנחלף אצלו שמאל בימין.

"ואכלה אתם פרגע" (במדבר טז, כא)

כה. ח"א ה ה - "בין שיצא לשיצא" (בבא-בתרא עג). שיצא' לשון צרה', כמו שכתוב (במדבר טז, כא): "ואכלה אתם פרגע", ותרגומו: "ואשצי יתהון". וזהו: "בין שיצא לשיצא" וכו', בין קדם גזר-דין לאחר גזר-דין.

"ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם וגו'"

(במדבר טז, כז)

כו. ספר המדות, מריבה פד - בכל בעלי מחלקת, נתגלגלים שם ניצוצין מנשמת דתן ואבירם'. (הרב מטשעהרין ז"ל עין לגמרא נדרים סד - "כל מקום שנאמר 'נצבים' ו'נצבים', אינו אלא דתן ואבירם").

"וירדו חיים שאלה - ותבקע האדמה" (במדבר טז, ל"א)

- בלועי דקרח - משה אמת ותורתו אמת -

כז. ח"א י ט - אמר רבה בר-ר' חנה: אמר לי ההוא טיעא: תא ואחוי לך בלועי דקרח. אזלי וחזאי תרי בזעי דהוי נפיק מניהו קטרא. שקל גבבא דעמרא, ומשיה במיא, ואנחה ברישה דרמחה, ועילה התם, וכי אפיק, הוי אחרך אחרוכי. אמר לי: אצית מה שמעית. ושמעת דהוי אמרין: משה אמת ותורתו אמת והן בדאין. אמר לי: כל שלשים יומא מהדרא להו גיהנם להכא כבשר בקלחת, ואמרי הכי: משה ותורתו אמת והן בדאין (בבא-בתרא עד).

[אמר רבה בר-ר' חנה: אמר לי אותו סוחר ישמעאלי: בא ואראך לך את המקום שנבלעו בו קרח ועדתו, וראיתי שני בקעים (חריצים) באדמה, שהיה עולה מהם עשן. לקח הסוחר ישמעאלי גזת צמר' והשרה אותה במים, והניח אותה בראש הרמח שלו, והכניס אותה לשם (לתוך הבקעים). וכשהוציא אותה, היתה חרוכה מהאש (של הבקעים - אד-על-פי שהיתה רטבה במים). אמר לי הסוחר:

"הקשב מה אתה שומע". ושמעתי שהיו עדת קרח אומרים: "משה ותורתו אמת, והם (ואנחנו בעצמם) בדאים". אמר לי הסוחר: כל שלשים יום (כל ראש-החדש - רשב"ם) מחזיר אותם הגיהנם לכאן, כמו בשר בסיר שמהפכים אותו כדי שיתבשל היטב. וכך הם אומרים: "משה ותורתו אמת, והם (ואנחנו בעצמם) בדאים".]

פרוש רשב"ם: 'בזעי' - בקעים, דכתיב (במדבר טז, לא): "ותבקע האדמה" וגו': 'קטרא' - עשן: 'שקל גבבא דעמרא' - לקח גזת צמר, ושראה במים: 'ואחרך אחרוכי' - הני גבבי, ואד-על-פי ששרו אותה במים: 'אצית' - הספת ושמע. 'ושמעית דקאמרי' - שהרי "ירדו חיים שאלה" (במדבר טז, ל): 'כל שלשים יום' - כל ראש-החדש: 'בקלחת' - שמהפכין אותו כדי שתתבשל.

"בלועי דקרח" - כדאיתא במדרש (במדבר-רבה יח, ירושלמי סנהדרין ג): "קרח מין היה" - היינו: בחינת העבודת-אלילים, מינות. "וחזאי תרי בזעי דנפיק מניהו קטרא" - היינו: בחינת החרון-אף שגורמים במינות, כמאמר חז"ל (ספרי ראה מד): "כל זמן שעבודת-אלילים בעולם, חרון-אף בעולם". ו'תרי בזעי' - זה בחינות 'תרי נקבי האף' שיוצא מהם העשן, כמו שכתוב (תהלים יח, ט): "עלה עשן באפו".

"ושקיל גבבא דעמרא" - זה בחינת 'עמר' (עין בפנים אות ח). "ומשיה במיא" - זה בחינת 'שעורים', בחינת (מגילה ז): "אסתר ברוח-הקדש", שהוא בחינת 'רגליו' (עין בפנים אות ח), כי ה'רגליו' הם "אפיקי מים" (תהלים מב, ב), כי הם בחינת "ערבי נחל" (ויקרא כג, ט), כמאמר חז"ל (ספח גג): "רגלוחי דבר-נש אנון ערבין לה". "ערבין" - זה בחינת "ערבי נחל". "אפיקי מים" - הינו בחינת 'מרדכי ואסתר', בחינת 'ידים ורגלים', בחינת 'המחאת-כף ורקודין'.

"ואנחה ברישה דרמחה" - רמח, דא רוח מ"ם, שהוא "מארבע רוחות באי הרוח" (יחזקאל לו, ט), כי המ"ם היא 'ארבע רוחות', שהיא בחינת 'רוח הצדיק' "דנשב בידיו ורגליו" (תקוני-אחר גג). 'וראש הרמח' - הוא הצדיק, "כי ממנו תוצאות הרוח" (לשון הפסוק במשלי ד, כג - עין ח"א תורה ח), כמו שכתוב (במדבר כז, יח): "איש אשר רוח בו".

"ואפקיניהו, ואחרך אחרוכי" - אחרך, לשון 'חיים ואריכות-ימים', כמאמר חז"ל (ערובין נד): "לא יחרף רמיה צידו (משלי יב, כז), לא יחיה ולא יאריך", והינו: "ואיחרך איחרוכי", לשון 'חיים ואריכות ימים'. כי על-ידי ב'טול הגאונה, הינו העבודה-זרה, על-ידי-זה החכמה על תקונה בנ"ל, ועל-ידי חכמה, יחיה ואריך ימים, כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה" וכו'.

"ולא יהיה כקרח וכעדתו" (במדבר יז, ה)
"אמר רב: כל המחזיק במחלוקת עובר בלאו,
שנאמר: "ולא יהיה כקרח וכעדתו" (סנהדרין קי).

כט. ספר המדות, מריבה צג - המחזיק במחלוקת, עובר בלאו (הרב מטשעהרין ז"ל צ"ג להגמרא סנהדרין הנ"ל). וראוי להצטרע (שם).

ל. ח"א עה; לקוטי-עצות 'מחלוקת-ומריבה' בד - מדת הנצחון והמחלוקות ומלחמה, נמשך מהדמים שעדין לא עבד בהם את השם-יתברך. כי צריך כל אדם להסתפל שיעבד את השם-יתברך בכל הטפי דמים שנמצאים בו, דהינו שידבר הרבה בתורה ותפלה, עד שיהיו נעשים מכל הדמים דבורים של תורה ותפלה, ואז יזכה לשלום ויבטל כל מדת הנצחון ומחלוקות.

לא. שיחות הר"ן עז - כל העולם מלא מחלוקות. הן בין אמות העולם, וכן בכל עיר ועיר. וכן בכל בית ובית, בין השכנים, ובין כל אחד עם אשתו ובני-ביתו ומשרתיו ובניו. ואין מי שישים על לבו התכלית: שבכל יום ויום האדם מת, כי היום שעבר לא יהיה עוד, ובכל יום הוא מתקרב למיתה.

[ואיך יש לו פנאי לבלות זמן על מחלוקת. על-כן מי שהוא 'בר-דעת' - צריך לשים לב לזה, וימשיך על-עצמו 'אריכות-אפים', ולא יאבד ימיו על-ידי מחלוקת קטנה או גדולה, רק יעצר רוחו וכעסו, ויהיה לו שלום עם הכל. (לקוטי-עצות, מחלוקת-ומריבה לו)].

ודע: שהכל אחד - שהמחלוקת שבפרטיות בין איש וביתו וכיוצא בנ"ל - הוא גם-כן ממש המחלוקת שבין המלכים והאמות. כי כל אחד מאנשי ביתו, הוא בחינת אמה מיחדת, והם מתגרין זה עם זה, כמו שיש מלחמות בין האמות. וגם אפשר להכיר כל אחד מאיזה בחינה של אמה הוא, כי ידוע מדות האמות, שזה בעסן ורוצח וכיוצא. וכמו כן יכולין למצא בפרטיות בבני-הבית.

ואפלו אם אחד אינו רוצה לריב, ורוצה לישוב בהשקט ושלוה - עם-כל-זה הוא מכרח להיות גם-כן בתוך המחלוקת והמלחמות.

כמו שנמצא בין המלחמות שבין המלכים והאמות - שנמצא לפעמים איזה אמה שרוצה לישוב בשלוה ואין רוצה שום מלחמה, אדרבא היתה מרצה להשתחוות לחברו כפמה פעמים. עם-כל-זה חוטפין אותה גם-כן על-כרחיה בתוך המלחמה, שזה אומר שיהיה מצדו, וזה להפך, עד שנלחמין עמו גם-כן. כמו-כן ממש נמצא בפרטיות במלחמות הבית הנ"ל - כי האדם בעצמו הוא עולם קטן, ונכלל בו כל העולם ומלואו. מפל-שכן

"אמר לי: אצית להו, ושמעת דאמרין: משה ותורתו אמת" - שהן מודין על האמת. כי כשמתקרב את-עצמו לצדיקים כדי לקבל מהם הרוח בנ"ל, ועל-ידי-זה נשבר הגאון והעבודה-הזרה, ואז מפירין אפלו אלו שהם מסטרא דמותא, את גדלת הבורא יתברך שמו.

"ואמר לי: כל שלשים יומין מהדרא להו גיהנם להכא, ואמרי הכי: משה ותורתו אמת" - פרש רבנו שמואל: "בכל ראש-החדש". כי כל דבר יש לו שרש, ושרש התשובה הוא ראש-החדש, כי בראש-החדש אמר הקדוש-ברוך-הוא: **"הביאו עלי פפרה"** (שבועות ט. חולין ס). וזה בחינת 'תשובה', והתשובה הזאת נשתלשלה בכל הנבראים בראש-החדש, ובשביל זה גם קרח ועדתו מכרחים לאיזה חרטה בראש-החדש.

אבל התשובה אינה מועיל להם, כי עקר התשובה היא רק בעולם-הזה, כי "מי שטרח בערב-שבת" וכו' (עבודה-זרה ג), ונמצא בודאי לא נפטרין בזה ההודאה שהן מתחרטין ומודין מדין גיהנום, ועל-כן מהדרא להו גיהנום להכא, כי אין נפטרין בזה.

ואף-על-פי-כן אין גיהנום בראש-החדש כמו בשאר ימים (זהר תרומה קנ:), והגיהנום של ראש-החדש אינו אלא החרטה, שמתחרטים ומודים ומתבישין, זה בעצמו גיהנום שלהם. וזהו דדיק: "מהדרא להו גיהנום להכא" - דהינו מה שמהדרא להו להכא, שחוזרים ומודים - הוא הגיהנום שלהם.

- "תקון פגם קרח" -

כח. חיי מוהר"ן צ - "בפורים נודע לי נפלאות". עבודה שלי בפורים היה, לתקן פגם קרח. ובשנתגלה לי זאת היה רחוק בעיני מאד, מה סמיכות יש לפורים עם קרח, עד שעזר לי השם-יתברך וכו' כי יש דברים סתומים מאד בהתורה-הקדושה.

ונתגלה לי: "שאותיות 'פורים' הם ראשי-תבות (ויקרא יג, מ"א): "ו'אם מ'פאת פ'ניו י'מרט ר'אשו 'קרח' הוא" - בחינת 'ק'ר"ח"!"

אחר כך אמר: "שלא היה יכול לישן כל אותה הלילה שספר זאת, מחמת שהיה מצטער על שגגה זאת!"

ואמר: "שנחמתו היתה, כי עדין לא גלה כולל - גם באמת אין כתוב כך בתורה, רק כך כתיב (שם פסוק מא): "ו'אם מפאת פניו ימרט ראשו גבה הוא", רק מקדם כתיב (שם פסוק מ): "ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא!" והדברים סתומים ונעלמים מאד (ע"ג בלקוטי-הלכות, נטילת-ידיים לסעודה ו; ושבת ד, יא; ערלה ה, יט).

'בעל-מחלקת'! - "אני דן את כל אחד לכף-זכות, חוץ מ'בעל-מחלקת'!"

- ספר המדות, עניני 'מחלקת' -

[א] המחלקת זה סימן רע לבנים, ושלום זה סימן טוב לבנים (בנים קו).

[ב] על-ידי המחלקת, אין הדעת מישבת (דעת ז).

[ג] על-ידי המחלקת, באים הרהורי עבודה-זרה. גם בית שיש בו מחלקת, יהיה בית עבודה-זרה (הרהורים 2).

[ד] פְּרוּצִים לְנֶשֶׂא אֵיזָה צָדִיק וּלְפָרֶסֶם אוֹתוֹ, אִזִּי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שׁוֹלַח מַחְלָקָת בֵּין הַרְשָׁעִים (התנשאות ט).

[ה] מִתֵּר לֹאמֹר לְשׁוֹן-הָרַע עַל בַּעַל הַמַּחְלָקָת (לשון הרע יד).

[ו] מְרִיבָה בָּא לְאָדָם, כְּשֶׁבֶא לְאָדָם אֵיזָהוּ מִצְוָה, וְהוּא מְשַׁלְחָה וְאִינוּ מְקַיְמָה (מריבה יד).

[ז] לַפְעָמִים הַמְקוּם גֹּרֵם מְרִיבָה לְאָדָם (מריבה טז).

[ח] מִי שֶׁמְגִיד רִיבּוֹ לַפְּנֵי הַקְדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רוֹאֶה נִקְמָתוֹ בְּשׁוֹנְאָיו (מריבה כו).

[ט] עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקָת, בָּא דְלוּת (מריבה כז).

[י] מִי שֶׁחֹלַק עִם שְׂכֵנֵיו, לְסוֹף שִׁיחָה לַעַג לְאוֹיְבָיו (מריבה כח).

[יא] מִי שֶׁהוּא טוֹב וְיִשָּׂר מְנַעְרֵיו, עַל-יְדֵי-זֶה כְּשֵׁי שֶׁ לֹא אֵיזָה מַחְלָקָת, יִתְנַדְּבוּ לְבָם שֶׁל הַרְבֵּה בְּנֵי-אָדָם, וְיִתְחַבְּרוּ אֵלָיו לַעֲזֹר לוֹ (מריבה לא).

[יב] מִי שֶׁמְסִית וּמוֹנֵעַ אֶת חֲבֵרוֹ מִדְּרֵךְ הַטּוֹב, אִינוּ יָכוֹל לָקוּם נֶגֶד אוֹיְבָיו בְּשַׁעַת מְרִיבָה וּמִלְחָמָה (מריבה לב).

[יג] הַבַּעַל-מַחְלָקָת, בְּיָדוּעַ שֶׁהוּא אוֹהֵב פֶּשַׁע (מריבה לד).

[יד] מִי שֶׁהוּא עָצוּר בְּמַלְיוֹן, לֹא יוֹכֵל אוֹתוֹ שׁוֹם אָדָם (מריבה לה).

[טו] כְּשֵׁי שֶׁ לְאָדָם שׁוֹנְאִים, וְאַחֲרֵי-כֵן קָם עָלָיו אִישׁ אֶחָד מִרְעֵיו וְאִנְשָׁיו גַּם הוּא לַחֲלֹק עָלָיו, הוּא סִימָן שֶׁהַבַּעַל מַחְלָקָת שָׁלוֹ וְהָיוּ נִכְשָׁלִים וְנוֹפְלִים (מריבה לו).

[טז] לְמַחְלָקָת, יִלְמַד מִסַּכַּת סֶפֶה (מריבה נ).

[יז] מַחְלָקָת בָּא, עַל-יְדֵי חֲבוּרַת רְשָׁעִים (מריבה נח).

הָאָדָם וּבֵיתוֹ, שֶׁנִּכְלָלִין בָּהֶם כָּל הָאֲמוֹת, וְנִלְחָמִין וּמִתְגָּרִין זֶה בְּזֶה כְּנ"ל.

וְעַל-כֵּן לַפְעָמִים כְּשֶׁאֶחָד יוֹשֵׁב לְבַדּוֹ בַּיַּעַר - יָכוֹל לְהִיּוֹת שִׁיחָה נַעֲשֶׂה מִשְׁגָּע. וְזֶה נַעֲשֶׂה מַחֲמַת שֶׁהוּא לְבַדּוֹ וְנִכְלָלִין בּוֹ לְבַד כָּל הָאֲמוֹת, וְהֵם מִתְגָּרִין זֶה בְּזֶה, וְהוּא מְכַרַח לְהַשְׁתַּנּוֹת בְּכָל פֶּעַם לְבַחֲיַנַּת אִמָּה אַחֲרַת, כְּפִי הַתְּגַבְרוּת אִמָּה עַל אִמָּה שֶׁהֵם כָּלֵם נִכְלָלִין בּוֹ לְבַדּוֹ. וּמַחֲמַת זֶה יָכוֹל לְהַשְׁתַּגֵּעַ לְגַמְרֵי מַחֲמַת הַתְּהַפְּכוּת הַדַּעוֹת שְׁבוּ, עַל-יְדֵי הַתְּגַרּוֹת הָאֲמוֹת שֶׁנִּכְלָלִין בּוֹ לְבַדּוֹ כְּנ"ל. אָבֵל כְּשֶׁהוּא בִּישׁוּב בֵּין אֲנָשִׁים - יֵשׁ מְקוּם לְהַמְלִיחָה לְהַתְּפַשֵּׁט בְּכָל אֶחָד מֵהַבְּנֵי-בֵית אוֹ בֵּין הַשְּׂכָנִים כְּנ"ל.

הַמַּחְלָקָת שֶׁבְּבֵית הַצָּדִיק - הוּא גַם-כֵּן בַּחֲיַנַּת מַלְחָמוֹת הָאֲמוֹת כְּנ"ל. גַּם נִכְלָלִין שָׁם בַּחֲיַנַּת מַלְחָמוֹת הַשְּׂבָטִים שֶׁהָיוּ נִלְחָמִין זֶה עַל זֶה, אֲפָרַיִם עַל יְהוּדָה וְכִיּוֹצֵא.

וּכְשֵׁיבּוֹא מְשִׁיחַ בְּמַהְרָה בְּיָמֵינוּ - אִזּוֹ יִתְבַטֵּל כָּל מִינֵי מַחְלָקָת וְיִהְיֶה שְׁלוֹם גָּדוֹל בְּעוֹלָם כְּמוֹ שֶׁפָּתוּב (ישעיה יא ט): "לֹא יִרְעוּ וְלֹא יִשְׁחִיתוּ" וְכו'.

לב. לְקוּטֵי-הַלְכוּת, גְּזַלְהָ ה', י - שְׁמַעְתִּי וְהַבְנֵתִי מִפִּי הַקְדוֹשׁ זְכַר-צְדִיק-לְבָרָכָה, שֶׁאָמַר: "שִׁזָּה יִצְרֵי הָרַע גָּדוֹל אֲצֵל כְּמָה בְּנֵי אָדָם, וּבַפֶּרֶט הַגְּדוֹלִים כְּמַעֲלָה - שֶׁבְּשִׁבִיל דְּבַר אֶחָד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם שֶׁהוּא מִצְוָה, הֵם מַפְקִירִים הַכֹּל, וּבָאִים עַל-יְדֵי-זֶה לְיַדֵּי קַלְקוּלִים רַבִּים, וּבַפֶּרֶט כְּשֶׁבָּאִים עַל-יְדֵי-זֶה לְיַדֵּי 'מַחְלָקָת'!"

וּכְשֶׁתַּעֲיֵן בְּכָל הַמַּעֲשִׂוֹת שֶׁהֵיָה בֵּין הַצָּדִיקִים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר, הַכֹּל הֵיָה בְּבַחֲיַנַּת זֹאת, שֶׁהַבַּעַל-לְדַבֵּר הִטְעָה אוֹתָם כִּאֲלוֹ שֶׁכִּנְגְדוּ פּוֹגֵם הַרְבֵּה, וּמִצְוָה לְמַסַּר נַפְשׁ לְרַדְפוֹ וְכו'. וּבְאִמַּת שֶׁגּוֹ בְּזֶה מְאֹד, כִּי עַל-יְדֵי הַמַּחְלָקָת וְהַפֶּעַס, אִי-אֶפְשָׁר לְתַקֵּן בְּשׁוֹם אֶפֶן.

רַק צְרִיכִין לְהַתִּישֵׁב הַרְבֵּה, אִיךָ לְהַתְּנַהֵג בְּזֶה. וְהַעֲקָר לְבַקֵּשׁ מֵהַשָּׁם-יִתְפָּרֵד: "שִׁינְחָהוּ בְּדַרְדְּ-הָאֲמַת!" - וְלְהַתִּישֵׁב עֲצָמוֹ הַרְבֵּה: "אִם יֵשׁ לוֹ כַּח לְרַדְפוֹ!" - וְאוּלַי כְּנֻנְתּוֹ שֶׁל הַשָּׁנִי לְשָׁמַיִם, רַק שֶׁאִי-אֶפְשָׁר לְהַבִּין דְּבָרָיו, וְגַם אָמְרוּ עָלָיו הַרְבֵּה שְׁקָרִים וּכְזָבִים, בַּחֲיַנַּת (תהלים סט, ה): "אֲשֶׁר לֹא נִזְלַתִּי אִזּוֹ אֲשִׁיב". וְיֵשׁ בְּזֶה הַרְבֵּה לְדַבֵּר.

לג. שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ב תַּמֵּד - מוֹהַרֲנ"ת ז"ל אָמַר: "שְׁכּוֹאֵב לוֹ הַמַּחְלָקָת מִבְּפָנָיִם, יוֹתֵר מֵאֲשֶׁר זֶה שֶׁמִּבְּחוּץ!"

לד. שִׁיחַ-שְׂרָפֵי-קֹדֶשׁ הַחֲדָשׁ ח"ג ג - רַבֵּנוּ ז"ל אָמַר: "אִיךָ בֵּין דוֹן יַעֲדוֹן אֵינְנֵעַם לְכַף-זְכוּת, חוּץ אֶ"

יחן] על־ידי עֲצֻבוֹת, גַּם הָאוֹהֲבִים יִחַלְקוּ עֲלֶיךָ
(מְרִיבָה נט).

יט] אֵין מְרִיבָה מְצוּיָה בְּבֵיתוֹ, אֶלֶּא עַד שְׁתַּכְלֶה
תְּבוּאָה מִבֵּיתוֹ (מְרִיבָה ס).

כ] לִפְעָמִים בְּשֶׁהֲרַבָּה צְדִיקִים חוֹלְקִים עַל צְדִיק
אֶחָד, גַּם הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מִסְפִּים עִמָּהֶם, אִף
שֶׁהָאֻמַּת עִם הַצְּדִיק הָאֶחָד, וְהַצְּדִיקִים מִמְּשִׁיכִין
אֶת רְצוֹן הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עִמָּהֶם (מְרִיבָה סא).

כא] בַּעַל מְרִיבָה, אִף־עַל־פִּי שֶׁהוּא לְמִדָּן, אֵל
תִּכְבַּד אוֹתוֹ (מְרִיבָה סה).

כב] בְּמָקוֹם מְרִיבָה, שֵׁם הַשָּׁטָן (מְרִיבָה סו).

כג] אֵין הָעוֹלָם מִתְקַיֵּם, אֶלֶּא בְּשִׁבִיל מִי שְׂבוּלָם
אֶת פִּיו בְּשַׁעַת מְרִיבָה (מְרִיבָה עא).

כד] מִי שֶׁשׁוֹכַח דָּבָר אֶחָד מִתְלַמּוּדוֹ, עַל־יְדֵי־זֶה
קָמִים עָלָיו בַּעֲלֵי מַחֲלָקָת (מְרִיבָה עב).

כה] לְמְרִיבָה, הַשֵּׁפֶם וְהָעֶרֶב לְבֵית־הַמְּדַרְשׁ וְלַמּוֹד
תּוֹרָה. אוּ כְּשֶׁאֵי־אֶפְשָׁר לְדוֹן אוֹתָם, תִּתְפַּלֵּל
עֲלֵיהֶם, וְהַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא יִפְּלֵם, וְאֵל תִּמְסַר
אוֹתָם לְשָׂר (מְרִיבָה עו).

כו] אֵל תִּרְיֵב עִם אָדָם שֶׁהוּא תִקְיָף מִמּוֹף, אִף־עַל־
פִּי שֶׁהוּא מִיכֶף אוֹתָךְ לְדָבָר בְּלִתי הַגּוֹן. אֲבָל אִם
יֵשׁ לוֹ אֵימַת שָׂר, תִּלָּךְ עִמּוֹ אֵל הַשָּׂר, וְאֵל תַּעֲשֶׂה
הַדָּבָר בְּלִתי הַגּוֹן (מְרִיבָה עז).

כז] בְּשֶׁהַצְּדִיק יֵשׁ לוֹ מַחֲלָקָת עִם אֶחָד, וְיִכּוֹל
לְהַצִּיל אֶת עַצְמוֹ עִם מְמוֹן, יִצִּיל אֶת־עַצְמוֹ, וְאֵל
יִשְׁתַּמֵּשׁ בְּצַדִּיקוֹ (מְרִיבָה עח).

כח] בְּכָל 'בַּעֲלֵי מַחֲלָקָת', נִתְגַּלְגְּלִים שֵׁם נִיצוּצִין
מִנְשָׁמַת 'דִּתָן וְאֲבִירָם' (מְרִיבָה עט).

כט] הַמַּחֲלָקָת שֵׁישׁ בֵּין שְׁנֵי צְדִיקִים לְטוֹבַת
יִשְׂרָאֵל, תִּדְעֵ: שְׁגָם לְמַעַלָּה יֵשׁ שְׁנֵי מַלְאָכִים שְׁגָם
הֵם חוֹלְקִים גַּם־בֶּן, וְאֵין לָהֶם מַכְרִיעַ אֶלֶּא הַקְּדוֹשׁ־
בְּרוּךְ־הוּא בְּעַצְמוֹ (מְרִיבָה פה).

ל] כְּשֵׁישׁ מַחֲלָקָת מִשְׁנֵי אֲנָשִׁים, וְלִכְּל אֶחָד יֵשׁ לוֹ
אֲנָשִׁים הַמְצַדִּידִים לוֹ, בְּשִׁגְזוּרִים מִיתָה לְמַעַלָּה חֲסִי־
וְשְׁלוֹם עַל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַמַּחֲלָקָת, מִתְחִילִין מִן
הַקָּטָן שְׂבָהֶם, וְלֹא מִן הָאִישׁ שֶׁהוּא עֶקֶר בְּמַחֲלָקָת
(מְרִיבָה פט).

לא] הַמַּחְזִיק בְּמַחֲלָקָת, עוֹבֵר בְּלֹא, וְרֹאוּי
לְהַצְטָרַע (מְרִיבָה צג).

לב] לְמַחֲלָקָת, סְגָלָה לּוֹמֵר: "וַיִּקְרָא אָסָא אֵל ה'",
עַד: "אָנוּשׁ" (בְּדַבְרֵי־הַיְמִימִים־ב' יד, י) (מְרִיבָה צז).

לג] לְמַחֲלָקָת, תֹּאמַר: "וַיֹּאמֶר ה' אֶלְקֵי אַבְתִּינוּ",
עַד: "כִּי עֲלֶיךָ עֵינֵינוּ", מִזֶּה שֶׁאָמַר יְהוֹשֻׁפָט (בְּדַבְרֵי־
הַיְמִימִים־ב' כ, פְּסוּקִים ו־כ) (מְרִיבָה ק).

לד] בְּעוֹזֵן שְׁנֵאת־חֲנָם, מְרִיבָה רַבָּה בְּתוֹךְ בֵּיתוֹ
(מְרִיבָה קו).

לה] אִשָּׁה נֹדֶה דְּפִסְקָה בֵּין תָּרִי, אִם סוֹף נֹדֶה הִיא,
עוֹשֶׂה מְרִיבָה בֵּינֵיהֶם (מְרִיבָה קח).

לו] עַל־יְדֵי הַמַּחֲלָקָת, נוֹפֵל לְתַאוּת־נְאוּף (מְרִיבָה ק"ב
ג; נְאוּף ח"ב ב).

לז] עַל־יְדֵי בְּרַכַּת־הַמְּזוּן, נִתְיָשֵׁב הַמַּלְכוּת מִן
הַמְּרִיבוֹת וְהַמְּלַחְמוֹת (מְרִיבָה ק"ב ז).

לח] עַל־יְדֵי הַמְּרִיבָה גּוֹרְמִים, שֶׁהַתְּלַמִּידִים
הַקְּטָנִים נִתְפָּרְסְמִים קִדְּם זְמַנָּם, וְזֶהוּ בְּחִינַת הַפֶּלֶת
נְפִלִים, שֶׁהוֹלֵךְ יוֹצֵא לְאוֹר הָעוֹלָם קִדְּם זְמַנוֹ, וְעַל־
יְדֵי־זֶה גּוֹרֵם עֲנִיּוֹת, וְלִפְעָמִים גּוֹרֵם מִיתוּת חֲסִי־
וְשְׁלוֹם (מְרִיבָה ח"ב י; מְפָרְסֵם ג).

לט] לִפְעָמִים מְקוּמוֹ שֶׁל אָדָם גּוֹרֵם לוֹ מְרִיבוֹת,
כְּמוֹ שֶׁאֵין שׂוֹאֲלִין בְּשְׁלוֹם חֲבֵרוֹ בְּמָקוֹם הַטְּנַפֵּת
(מְרִיבָה ח"ב יב).

מ] עַל־יְדֵי הַצַּעַר וְהָעֲצֻבוֹת, בָּא מְרִיבָה בְּעוֹלָם.
וְעַל־יְדֵי הַשְּׂמִחָה, בָּא שְׁלוֹם בְּעוֹלָם (מְרִיבָה ח"ב יג;
עֲצֻבוֹת ח"ב ג).

מא] סְגָלָה לְהַנְצִיל מִשׁוֹנְאִים, הֵן שׁוֹנְאִים שֶׁל
מַחֲלָקָת, הֵן שׁוֹנְאִים שֶׁבִּדְרָךְ, שְׂמֵתִירָא מֵהֶם –
לוֹמַר כָּל הַטְּעָמִים שֶׁבִּתּוֹרָה, דְּהֵינּוּ: "פֶּשֶׁטָא מִנַּח
זְרְקָא" וְכו' (מְרִיבָה ח"ב כד).

מב] יֵשׁ מְפָרְסְמִים, שֶׁעֶקֶר הַפְּרָסוּם שְׁלָהֶם נַעֲשֶׂה
עַל יְדֵי הַמַּחֲלָקָת (מְפָרְסֵם א).

מג] הַנְּסִיזֵן, הוּא בְּשִׁבִיל לְגַדֵּל וּלְפָרְסֵם אֶת הָאָדָם
(מְפָרְסֵם ב).

מד] עַל־יְדֵי מַחֲלָקָת, בָּא לִידֵי פְּגַם־הַבְּרִית (נְאוּף
לא).

מה] עַל־יְדֵי עֲנוּה, נִתְבַּטֵּל הַמַּחֲלָקָת וְהִיסוּרִין (עֲנוּה
יב).

מו] מִי שֶׁמַּחְזִיר אֶת הָעַם בְּתִשׁוּבָה, בְּזִכְרוֹתוֹ אֵין
פֶּחַד וּמַחֲלָקָת בְּעוֹלָם (תִּשׁוּבָה לד).

מז] אֵל תִּתְפַּלֵּל בְּבֵית שְׂפָנָה בְּעַל־מַחֲלָקָת (תְּפִלָּה
לב).

וְעוֹד חֲזוֹן לְמוֹעֵד בְּעֲזַרַת־הַשֵּׁם – לְלַקֵּט יוֹתֵר בְּהִרְחָבָה
– בְּעֵינֵינוּ 'גְּנוּת הַמַּחֲלָקָת' ו'מַעַלַת הַשְּׁלוֹם' –

"כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה" (בַּמִּדְבָּר יז, ה)

לָה. ח"א נב, אב - יש' חותם, ויש' חותם בתוך חותם. יש' חותם הפנימי של הירגלין - בחינת מוכיחי-הדור' שהולכים להוכיח את ישראל. ויש' חותם' שהוא למעלה מזה ה'חותם', הינו: חותם החיצון של ה'ידיים', בחינות 'ידיים' המקבלים 'מוסר' מאלו ה'מוכיחים', בחינות (איוב לו, ז): "בְּיַד כָּל אָדָם יִחְתָּמוּ". וה'ידיים' - זה בחינת 'אמונה', שנתקבל בה ה'מוסר', בבחינת (שמות ט, לה; במדבר יז, ה; כז, כג): "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד מֹשֶׁה", בחינת (שמות יז, יב): "וַיְהִי יָדוֹ אֲמוֹנָה".

לו. ח"א נו, ט - ה'ידיים' - הן בבחינת 'שמים', ושם כל ה'דבורים', בחינת (תהלים קיט, פט): "לְעוֹלָם ה' דְּבַרְךָ נֶצֶב בַּשָּׁמַיִם" - נמצא: שמקבלין הדבורים מהידיים. - וזה בחינת: "כַּאֲשֶׁר דִּבֶּר ה' בְּיַד", הנאמר במשה (במדבר כז, כג), ובשאר נביאים. כי שם כל הדבורים, ומשם מקבלין אותם (עין בפנים).

"שְׁנַיִם עָשָׂר מִטּוֹת" (בַּמִּדְבָּר יז, יז)

לו. ח"א ט, ג - ודע: "שֵׁשׁ שְׁנַיִם-עָשָׂר שְׁבֻטִים, כַּנֶּגֶד שְׁנַיִם-עָשָׂר מִזְלוֹת" (שמות-רבה טו, ו; תקוני-זהר לו, ט), "וְכָל שְׁבֻט וְשְׁבֻט יֵשׁ לוֹ גִּסְחָא מִיחַדָּת וְשַׁעַר מִיחַד לַכֶּנֶס דְּרַךְ שָׁם תַּפְּלוֹתוֹ" (שערי-הכנעות, דרושי עלינו לשבח א), וְכָל 'שְׁבֻט' מְעוֹרָר בַּתַּפְּלוֹתוֹ כַּח מִזְלוֹ שְׁבֻשְׁנַיִם-עָשָׂר מִזְלוֹת, וְהַמְזָל מְאִיר לְמִטָּה וּמְגַדֵּל הַצִּמְחָה וְשָׂאֵר דְּבָרָיו הַצְּרִיכִים אֵלָיו.

וזה שאמר חז"ל (פסחים קיח,): "קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו בְּקָרִיעַת יַם-סוּף וְקָשָׁה זְוֹנוֹ [בְּקָרִיעַת יַם-סוּף] וְכוּ' (סוּטָה ב,). **כִּי הַיַּם-סוּף נִקְרַע לְשְׁנַיִם-עָשָׂר קָרְעִים, כַּנֶּגֶד שְׁנַיִם עָשָׂר שְׁבֻטִים"** (פרקי-דרבנא-אליעזר מב; תקוני-זהר נח,): וּבְנֵי-יִשְׂרָאֵל בַּתַּפְּלוֹתָם גּוֹרְמִים זְוֹנָא דְקַדְשָׁא-בְרִיךְ-הוּא וְשְׁכִינְתָּהּ. וּלְפִי הַזְוֹנָה שְׁגוֹרָם בַּתַּפְּלוֹתוֹ, כֵּן זֹכָה לְזְוֹנוֹ, וְגַם "יִשְׂרָאֵל מְפָרְנִים לְאֲבִיהֶם שְׁבֻשְׁמִים בַּתַּפְּלוֹתָם" (זהר ויקרא ז), וְכִפִּי שְׁמִפְרָנָם לְאֲבִיו שְׁבֻשְׁמִים בַּתַּפְּלוֹתוֹ, כֵּן נוֹתֵנִן לוֹ פְּרָנְסוֹתוֹ.

וְצִרְיָה לְזֶה זְכוּת גְּדוֹל, שִׁיזְכָּה לְהַעֲלוֹת תַּפְּלוֹתוֹ דְּרַךְ שַׁעַר הַשִּׁיף לְשֻׁבְטוֹ. וְזֶה (בְּרֻכּוֹת ה): "עַל תַּפְּלוֹתֵי שְׂתָהָא סְמוּדָה לְמִטְתֵּי" - הֵינוּ שִׁיתַּפְּלֵל דְּרַךְ שַׁעַר הַמִּטָּה שְׁלוֹ, כִּי יֵשׁ "שְׁנַיִם-עָשָׂר מִטּוֹת" (בַּמִּדְבָּר יז, יז), וְכָל אֶחָד יֵשׁ לוֹ 'שַׁעַר מִיחַד' - וְהַתַּפְּלֵל: שְׁלֵא תִתְרַחַק תַּפְּלוֹתוֹ מִמִּטָּה שְׁלוֹ.

וְזֶה לְשׁוֹן 'מִטָּה' - כִּי 'מִטָּה' לְשׁוֹן זְוֹנוֹ, כַּמֵּאֲמָר הַסְּמוּדָה: "עַל מִטְתֵּי שְׂתָהָא נְתוּנָה" וְכוּ', וְ'מִטָּה' הוּא בְּחִינַת זְוֹנוֹ. גַּם 'מִטָּה' הִיא בְּחִינַת 'פְּרָנְסָה', כַּמּוֹ שְׁכָתוּב (ויקרא כו, כו): "בְּשִׁבְרֵי לָכֶם מִטָּה לָחֶם", כִּי "שְׁנַיִם" עָשָׂר מִטּוֹת" גּוֹרְמִין זְוֹנוֹ וּמְפָרְנִין, 'קָשָׁה זְוֹנוֹן' וְ'קָשִׁין מְזוֹנוֹתָיו' וְכוּ'.

"פָּרַח מִטָּה אַהֲרֹן לְבֵית לִוִּי" (בַּמִּדְבָּר יז, כג)

לָה. ח"ב ד, ד-יא - צִרְיָה לְקַבֵּל הַחֶסֶד בְּהַדְרָגָה, כִּי רַב הַחֶסֶד אִי אֶפְשָׁר לְקַבֵּל, כִּי הָיוּ בְּטָלִים בְּמַצִּיאוֹת מַחֲמַת רַב הַחֶסֶד, כִּי "אֵין יְכוּלִין לְקַבֵּל רַב טוֹבָה" (תענית כג), וְצִרְיָה לַעֲשׂוֹת כְּלֵי וְצָנוּר לְקַבֵּל עַל-יָדוֹ הַחֶסֶד. וְזֶה נַעֲשָׂה עַל-יָדֵי יִרְאָה, שֶׁנַּעֲשָׂה חֲקִיקָה וְצָנוּר לְקַבֵּל עַל יָדוֹ הַחֶסֶד.

וְזֶה בְּחִינַת (בַּמִּדְבָּר יז, כג): "וַהֲנִיחָה פָּרַח מִטָּה אַהֲרֹן לְבֵית לִוִּי" - הֵינוּ: שֶׁ'הַחֶסֶד, בְּחִינַת 'אַהֲרֹן' - צִרְיָה לְקַבֵּל עַל-יָדֵי הַכְּלֵי, שֶׁהוּא בְּחִינַת 'יִרְאָה', 'סְטָרָא דְלִוִּי'.

וְזֶה גַם-כֵּן בְּחִינַת "פָּרַחוּ" (בְּבֵא-תָרָא עד); בְּחִינַת: "וַהֲנִיחָה פָּרַח מִטָּה אַהֲרֹן לְבֵית לִוִּי" - הֵינוּ: בְּחִינַת הַשְּׁפָעַת הַחֶסֶד עַל-יָדֵי הַיִּרְאָה, שֶׁנַּעֲשָׂה עַל-יָדֵי הַתְּגַלּוֹת הַרְצוֹן.

"וַאֲנִי הֵנִיחָה לְקַחְתִּי אֶת אַחֵיכֶם הַלְוִיִּם מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (בַּמִּדְבָּר יח, ו)

לָט. ח"י מוהר"ן שִׁצָה - 'עַקֵּב' לְמַד עִם כָּל בְּנֵי דְרָכֵי הָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, כִּי הָיוּ בָלֵם צְדִיקִים. אֵךְ אֵךְ-עַל-פִּי-כֵן חָקַר בְּדַעְתּוֹ לְמִי לְמַסֵּר כָּל חֲכָמָתוֹ, עַד שֶׁמָּסַר כָּל חֲכָמָתוֹ לְלוֹוִי, וְלְכָלֶם מָסַר דְּאֲשֵׁי-פְרָקִים. וְעַל-כֵּן 'שְׁבֻט לִוִּי' הָיוּ דְבוֹקִים וְחֻזְקִים בְּהָאֲמוּנָה הַקְּדוּשָׁה יוֹתֵר מִכָּלֶם, וְעַל-כֵּן לֹא טָעוּ בְּעַגְלָה, וְגַם לֹא הָיָה עֲלֵיהֶם שׁוּם עֲבוּדָת מִצְרַיִם.

"בְּרִית מְלַח עוֹלָם הוּא" (בַּמִּדְבָּר יח, יט)

כֹּז. ח"א ד, ז, בסוף - "עַל-יָדֵי קַרְבָּתוֹ לְהַצְדִּיק שֶׁהוּא "בְּרִית מְלַח עוֹלָם" (בַּמִּדְבָּר יח, יט) - פּוֹלֵט הַדָּמִים הַרְעִים, הַעֲצֻבוֹת וְהַתְּאוּזוֹת".

כֹּא. ח"א נג, ב-ג - וְדַע: שֶׁעַל-יָדֵי 'תְּקוּן בְּרִית-קָדְשִׁי, נִצּוֹל מִפְּנִים דְּסְטָרָא-אַחְרָא. עַל-יָדֵי דָם בְּרִית, נִתְתַּקֵּן דָם נָדָה, תְּאוּזוֹת-מְמוּן. כַּמּוֹ שְׁכָתוּב (זְכָרְיָה ט, יא): "גַּם בָּדָם בְּרִיתָךְ" - עַל-יָדֵי בְּרִית. "שְׁלַחְתִּי אֶסְרִיָּה מְבוֹרָה" - "בוֹר, דָּא טְחוּל" (תְּקוּנֵי-זֵהָר), 'מְרַה-שְׁחֹרָה', "בְּעַצְבוֹן תֵּאכְלֶנָּה" (בְּרֵאשִׁית ג, יז).

פי 'ברית' - הוא בחינת 'מלח', הממתיק מרירות ועצבון הפרנסה, כמובא בזהר (ו'חי רמא): "אלמלא מלחא לא הוי עלמא יכלי למספל מרירותא". וזהו (במדבר יח, יט): "ברית מלח עולם הוא".

וזהו (ויקרא ב, יג): "אל תשבית מלח ברית אלקיך" - פי על-ידייזה נתקשר באלקות, ונתפרש מעבודת-אלילים וכו'. וזה (פסוק סו): "מלח ממון חסר" - פי על-ידי 'מלח' נתמעט אצלו 'תאות-ממון'.

וזהו (דברים לג, כז): "ויגרש מפניך אויב" - מפניך דקדשה. "ויאמר השמד" - הינו 'תאות-ממון'. פי כל ישראל נקראים 'צדיקים' על שם ה'ברית', ובשביל זה בשמגרש מפניהם דקדשה את האויב, הוא מפיל אותם האויבים, בפנים דסטרא-אחרא - הינו: "השמד".

נמצא: כל צדיק וצדיק, בשקדושי-ברוך-הוא רוצה לגרש אויביו של צדיק, הוא מפיל את האויב ב'תאות ממון' - פי 'צדיק' הוא 'ברית עולם' (תקוני-זהר פה). וזה האויב של צדיק שחולק על צדיק, אין לו 'מלח' להמתיק מרירותו, פי "מלח ממון חסר", פי עקר 'תאות-ממון' שנתמעט, אינו אלא על-ידי ברית.

ועל-כן להפך ב'פרנסה דקדשה', בתיב (משלי יח, כב): "מצא אשה מצא טוב". 'טוב' בחינת 'צדיק', בחינת "ברית מלח", שהוא ממתיק מרירותא, הינו תאות ועצבון הפרנסה.

"ועבד הלוי הוא" (במדבר יח, כג) - [ענין שירת הלויים] מצות-עשה: להיות הלויים מתעסקין בעבודת בית-המקדש, להיות שומרים וכו', ולשורר בכל יום על הקרבן שנאמר: "ועבד הלוי הוא וגו' (ספר תמצות לתקומה" מ"ע כג; ספר תחונת מצוה שצד; ס"מ ג מ"ע קסט).

מב. ח"א יג, א - להמשיך השגחה שלמה, אי אפשר אלא עד שישיבר 'תאות-ממון', ושבירתה הוא על-ידי 'צדקה'. פי איתא בזהר (פנחס רכד): "רוחא נחת לשכף חמימא דלפא, וכד נחת רוחא, לפא מקבל לה בחדוה דנגונא דליואי". 'רוחא' - זה בחינת 'צדקה', שהיא "רוח נדיבה" (תהלים נא, יד), על-ידי מקררין חמימות 'תאות-ממון'.

וזה בחינת (תהלים עו, יג): "יבצר רוח נגידים" - שה'רוח' ממעט תאות הנגידות והעשירות. "נגונא דליואי" - זה בחינת 'משאי-ומתן באמונה' - ש"שמח בחלקו" (אבות פ"ד מ"א), ואינו אץ להעשיר - פי ה'נגינה' זה ה'משאי-ומתן', כמו שכתוב (שם פא, ג): "שאו זמרה ותנו תף". "חדוה" - זה ש"שמח בחלקו".

מב. ח"א רנו - מה שהרשעים על-פי רב, מזמרים נגונים של יללה ועצבות - פי הם בחינת נשמת ערב-רב, ו"אמא דערב-רב היא ליל"ת" (זהר בראשית כז), שהיא 'מיללת' תמיד. ועל-כן הם עושים נגונים של 'יללה'. ומה שדרך בני-אדם למשך אל נגונים הללו - פי יניקתם מבחינת (בראשית כט, יז): "ועיני לאה רפות", מבחינת קלקול הראות, בבחינת "מארת חסר", כמו שכתוב (בראשית א, יד): "יהי מארת, חסר, דא לילית" (תקוני-זהר עט:).

ועקר ה'נגון' - הוא מבחינת 'שבט לוי' שהיו מנצחים בשיר, שהם מבני לאה, ואז פשנולד לוי נאמר (שם כט, לד): "הפעם ילדה אישי אלי", פי על-ידי שנוולד לוי "שהוא סטרא דנגונא" (זהר שמות יט), על-ידייזה בחינת ההמשכה, שילוח וימשך אליה, ועל-כן נגינה שהוא נשתלשל ויורד משם, מבחינת "ועיני לאה רפות", יש לו כח למשך, בבחינת "הפעם ילדה" כנ"ל.

ובשמזמרים אלו הנגונים הנ"ל בשבת - על-ידייזה מעלין אותם וכו', פי בשבת תקון הראות בשלמות.

מד. ח"א רלז - עקר הנגון והכלי-שיר הביא לוי לעולם, כמובא בזהר (שמות יט): "שעקר הנגון מסטרא דליואי". וזה שאמרה לאה (בראשית כט, לד): "הפעם ילדה אישי אלי" - שעתה הפעם שנוולד לוי, שעל-ידי בא בחינת הנגון וכלי שיר לעולם, "הפעם ילדה אישי אלי" בודאי - פי התחברות שני דברים הוא על-ידי נגון וכלי-שיר, והבן. - וזה בחינת 'כלי-זמר' שמנגנין על 'חתנה'.

- הלימוד בגליון הזה -
יהא לטובת ולעילוי נשמת איש צדיק תמים
הרה"ג מוהר"ר אהרן גרשון מנחם
ב"ר אפרים שמואל זצ"ל
נלב"ע ח' אלול תשע"ח לפ"ק - תנצב"ה